

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 30ής Σεπτεμβρίου 2003 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-346/02 και T-347/02,

Cableuropa, SA, με έδρα τη Μαδρίτη (Ισπανία),

Región de Murcia de Cable, SA, με έδρα τη Murcia (Ισπανία),

Valencia de Cable, SA, με έδρα τη Μαδρίτη,

Mediterránea Sur Sistemas de Cable, SA, με έδρα το Alicante (Ισπανία),

Mediterránea Norte Sistemas de Cable, SA, με έδρα το Castellón (Ισπανία),

εκπροσωπούμενες από τους L. Castresana Sánchez και G. Samaniego Bordiu, δικηγόρους, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσες στην υπόθεση T-346/02,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

Aunacable, SA, με έδρα τη Μαδρίτη (Ισπανία), εκπροσωπούμενη από τους A. Creus Carreras και N. Lacalle Mangas, δικηγόρους,

Sociedad Operadora de Telecomunicaciones de Castilla y León (Retecal), SA, με έδρα το Boecilli (Ισπανία),

Euskaltel, SA, με έδρα το Zamudio-Bizkaia (Ισπανία),

Telecable de Avilés, SA, με έδρα το Avilés (Ισπανία),

Telecable de Oviedo, SA, με έδρα το Oviedo (Ισπανία),

Telecable de Gijón, SA, με έδρα την Gijón (Ισπανία),

R Cable y Telecomunicaciones Galicia, SA, με έδρα τη La Coruña (Ισπανία),

Tenaria, SA, με έδρα την Cordovilla (Ισπανία),

εκπροσωπούμενες από τον J. Jiménez Laiglesia, δικηγόρο,

προσφεύγουσες στην υπόθεση Τ-347/02,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον F. Castillo de la Torre, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

υποστηριζόμενης από

το **Βασίλειο της Ισπανίας**, εκπροσωπούμενο από την L. Fraguas Gadea, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

τη **Sogecable, SA**, με έδρα τη Μαδρίτη, εκπροσωπούμενη από τους S. Martínez Lage και H. Brokelmann, δικηγόρους,

την **DTS Distribuidora de Televisión Digital, SA (Vía Digital)**, με έδρα τη Μαδρίτη,

και

την **Telefónica de Contenidos, SAU**, με έδρα τη Μαδρίτη,

εκπροσωπούμενες από τους M. Merola και S. Moreno Sánchez, δικηγόρους,

που έχουν ως αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής, της 14ης Αυγούστου 2002, με την οποία η εξέταση της πράξεως συγκεντρώσεως που αποβλέπει στη συγχώνευση των εταιριών DTS Distribuidora de Televisión Digital, SA (Vía Digital), και Sogecable, SA, παραπέμπεται στις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ισπανικές αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΟΚ) 4064/89 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (υπόθεση COMP/M.2845 — Sogecable/Canalsatélite Digital/Vía Digital),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, Πρόεδρο, J. Azizi και M. Jaeger, δικαστές,
γραμματέας: J. Palacio González, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας
της 11ης Ιουνίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

- ¹ Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 4064/89 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 395, σ. 1), όπως διορθώθηκε (ΕΕ 1990, L 257, σ. 13), και όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1310/97 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1997 (ΕΕ L 180, σ. 1) (στο εξής: κανονισμός 4064/89), προβλέπει ένα σύστημα με το οποίο η Επιτροπή ελέγχει τις πράξεις συγκεντρώσεως που έχουν «κοινοτική διάσταση» υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 4064/89.

- 2 Το άρθρο 9 του κανονισμού 4064/89 επιτρέπει στην Επιτροπή να αναθέτει στα κράτη μέλη την εξέταση ορισμένων πράξεων συγκεντρώσεως. Η εν λόγω διάταξη προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Με απόφαση την οποία κοινοποιεί αμελλητί στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις και για την οποία πληροφορεί τις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών μελών, η Επιτροπή μπορεί να παραπέμψει μια περίπτωση κοινοποιούμενης συγκεντρώσεως στις αρμόδιες αρχές του οικείου κράτους μέλους, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις.

2. Εντός τριών εβδομάδων από την παραλαβή του αντιγράφου της κοινοποίησης, ένα κράτος μέλος μπορεί να ανακοινώσει στην Επιτροπή, η οποία και ενημερώνει σχετικά τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, ότι:

α) ια συγκέντρωση [ενέχει τον] κίνδυνο να δημιουργήσει ή να ενισχύσει μια δεσπόζουσα θέση, η οποία συνεπάγεται σημαντική παρεμπόδιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε μια αγορά στο εσωτερικό αυτού του κράτους μέλους που φέρει όλα τα χαρακτηριστικά μιας διακεκριμένης αγοράς,

ή

β) μια συγκέντρωση επηρεάζει τον ανταγωνισμό σε μια αγορά εντός του εν λόγω κράτους μέλους, η οποία φέρει όλα τα χαρακτηριστικά μιας διακεκριμένης αγοράς και δεν αποτελεί [σημαντικό] μέρος της κοινής αγοράς.

3. Αν η Επιτροπή θεωρήσει ότι, λαμβάνοντας υπόψη την οικεία αγορά αγαθών ή υπηρεσιών και τη γεωγραφική αγορά αναφοράς σύμφωνα με την παράγραφο 7, η διακεκριμένη αυτή αγορά και η προβαλλόμενη απειλή είναι υπαρκτές:

- α) είτε χειρίζεται την ίδια την υπόθεση προκειμένου να διατηρήσει ή να αποκαταστήσει έναν αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη σχετική αγορά,
- β) είτε παραπέμπει την υπόθεση εν όλω ή εν μέρει στην αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους προκειμένου να εφαρμοστεί η εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού του εν λόγω κράτους.

Αν, αντιθέτως, η Επιτροπή κρίνει ότι η διακεκριμένη αυτή αγορά και η προβαλλόμενη απειλή δεν υφίστανται, λαμβάνει σχετική απόφαση, την οποία απευθύνει προς το οικείο κράτος μέλος.

Οσάκις ένα κράτος μέλος πληροφορεί την Επιτροπή ότι μια συγκέντρωση επηρεάζει, εντός του εδάφους του, μια διακεκριμένη αγορά, η οποία δεν αποτελεί [σημαντικό] μέρος της κοινής αγοράς, η Επιτροπή παραπέμπει, εν όλω ή εν μέρει, την υπόθεση που αναφέρεται στην εν λόγω διακεκριμένη αγορά, εάν θεωρεί ότι η αγορά αυτή επηρεάζεται.

[...]

7. Η γεωγραφική αγορά αναφοράς συνίσταται σε μια περιοχή στην οποία οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις προβαίνουν στην προσφορά και την ζήτηση αγαθών και υπηρεσιών, στην οποία οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και η

οποία μπορεί να διακριθεί από τις γειτονικές περιοχές, ιδίως λόγω υφισταμένων συνθηκών ανταγωνισμού αισθητά διαφορετικών από τις συνθήκες που επικρατούν στις περιοχές αυτές. Κατά την εκτίμηση αυτή, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ιδίως η φύση και τα χαρακτηριστικά των σχετικών αγαθών και υπηρεσιών, η ύπαρξη εμποδίων εισόδου στην αγορά, οι προτιμήσεις των καταναλωτών, καθώς και η ύπαρξη, μεταξύ της εξεταζόμενης περιοχής και των γειτονικών περιοχών, μεγάλων διαφορών στα μερίδια που κατέχουν οι επιχειρήσεις στην αγορά ή αξιοσημείωτων διαφορών στις τιμές.

8. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, το οικείο κράτος μέλος μπορεί να λαμβάνει μόνον τα μέτρα που είναι απολύτως αναγκαία για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά.

[...]»

Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις

- 3 Η Cableuropa, SA (στο εξής: Cableuropa), η πρώτη από τις προσφεύγουσες στην υπόθεση T-346/02, είναι επιχείρηση καλωδιακών τηλεπικοινωνιών, η οποία αναπτύσσει δραστηριότητες κυρίως στις αγορές συνδρομητικής τηλεοράσεως στην Ισπανία και κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών των λοιπών προσφευγουσών της εν λόγω υποθέσεως, δηλαδή της Región de Murcia de Cable, SA, της Valencia de Cable, SA, της Mediterránea Sur Sistemas de Cable, SA, και της Mediterránea Norte Sistemas de Cable, SA, οι οποίες είναι επίσης επιχειρήσεις καλωδιακών τηλεπικοινωνιών που δρουν στην Ισπανία.
- 4 Η Aunacable, SAU (στο εξής: Aunacable), η πρώτη από τις προσφεύγουσες στην υπόθεση T-347/02, είναι εταιρία στην οποία ανήκουν πέντε επιχειρήσεις καλωδιακών τηλεπικοινωνιών που δρουν στην Ισπανία, και συγκεκριμένα η Able στην Αραγονία,

η Canarias Telecom στα Κανάρια Νησιά, η Madritel στη Μαδρίτη, η Menta στην Καταλονία και η Supercable στο μεγαλύτερο μέρος της Ανδαλουσίας. Οι λοιπές προσφεύγουσες της εν λόγω υποθέσεως είναι περιφερειακές επιχειρήσεις καλωδιακών τηλεπικοινωνιών, οι οποίες επίσης δραουν στην Ισπανία.

- 5 Η Sogecable, SA (στο εξής: Sogecable), είναι ανώνυμη εμπορική εταιρία, της οποίας οι δραστηριότητες συνίστανται κυρίως στη διαχείριση και εκμετάλλευση ενός αναλογικού συνδρομητικού τηλεοπτικού σταθμού (του Canal+) εντός της ισπανικής αγοράς. Η Sogecable εκμεταλλεύεται επίσης μια δορυφορική πλατφόρμα ψηφιακής τηλεόρασης, την Canalsatélite Digital, την οποία ελέγχει κατά 83,25 %. Μεταξύ των δραστηριοτήτων της καταλέγονται επίσης η παροχή τεχνικών υπηρεσιών και η διαχείριση της υπηρεσίας συνδρομητών, η παραγωγή και η πώληση θεματικών τηλεοπτικών καναλιών, η παραγωγή, η διανομή και η προβολή κινηματογραφικών έργων, η αγορά και η πώληση δικαιωμάτων για την αναμετάδοση αθλητικών γεγονότων. Η Sogecable είναι, μέσω της Canal+ και της Canalsatélite Digital, η μεγαλύτερη επιχείρηση συνδρομητικής τηλεοράσεως στην Ισπανία.

- 6 Βάσει της συμβάσεως που συνήψαν στις 28 Ιουνίου 1999 οι μέτοχοι της Promotora de Informaciones, SA (στο εξής: Prisa), και του ομίλου Canal+, SA (στο εξής: όμιλος Canal+), και η οποία ανανεώθηκε το 2002, η Sogecable ελέγχεται από κοινού από τις δύο αυτές εταιρίες, κάθε μία από τις οποίες κατέχει το 21,27 % των μετοχών, ενώ οι λοιπές μετοχές ανήκουν σε διάφορους μειοψηφούντες μετόχους και είναι κατανεμμένες μέσω του Χρηματιστηρίου. Η Prisa αποτελεί ισπανικό όμιλο που δρα στον τομέα των πολυμέσων και έχει συμφέροντα στους τομείς του Τύπου, των εκδόσεων, του ραδιοφώνου και της συνδρομητικής τηλεοράσεως. Ο όμιλος Canal+ έχει την ευθύνη για τις ευρωπαϊκές κινηματογραφικές και τηλεοπτικές δραστηριότητες του ομίλου Vivendi Universal (στο εξής: Vivendi). Η Vivendi δρα στους τομείς της μουσικής, της τηλεοράσεως και του κινηματογράφου, των τηλεπικοινωνιών, του Διαδικτύου, των εκδόσεων και του περιβάλλοντος.

- 7 Η DTS Distribuidora de Televisión Digital, SA (στο εξής: Vía Digital), διαχειρίζεται και εκμεταλλεύεται μια ψηφιακή πλατφόρμα τηλεοράσεως εντός της ισπανικής αγοράς. Η εταιρία αυτή ασκεί επίσης δραστηριότητες στον τομέα της παραγωγής, της αγοράς, της πωλήσεως, της αναπαραγωγής, της διανομής και της προβολής κάθε είδους ραδιοτηλεοπτικών έργων. Η εταιρία αυτή είναι η δεύτερη μεγαλύτερη επιχείρηση συνδρομητικής τηλεοράσεως πολλαπλών καναλιών στην Ισπανία.

- 8 Η Vía Digital ελέγχεται από την Telefónica de Contenidos, SAU (στο εξής: Telefónica de Contenidos), εταιρία της οποίας η επωνυμία ήταν, μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2002, Grupo Admira Media, SA (στο εξής: Admira). Ως θυγατρική κατά 100 % της Telefónica, SA (στο εξής: Telefónica), της μεγαλύτερης επιχειρήσεως τηλεπικοινωνιών στις ισπανόφωνες χώρες, η Telefónica de Contenidos συγκεντρώνει και διαχειρίζεται τα μερίδια που έχει η Telefónica σε επιχειρήσεις ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών στην Ισπανία και στη Λατινική Αμερική.

Ιστορικό της διαφοράς

- 9 Στις 3 Ιουλίου 2002 κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή, βάσει του κανονισμού 4064/89, η συμφωνία που είχαν συνάψει στις 8 Μαΐου 2002 η Sogecable και η Admira σχετικά με τη συγχώνευση της Vía Digital με τη Sogecable μέσω ανταλλαγής μετοχών. Η συμφωνία προβλέπει επίσης την εκ μέρους της Sogecable αγορά της έμμεσης συμμετοχής της Admira στην Audiovisual Sport, SL (στο εξής: AVS), επιχείρηση μέσω της οποίας η Sogecable και η Telefónica ελέγχουν τα δικαιώματα αναμεταδόσεως των ποδοσφαιρικών συναντήσεων της πρώτης και της δεύτερης κατηγορίας του ισπανικού πρωταθλήματος, ορισμένων άλλων διοργανώσεων, όπως είναι οι αγώνες του Champions League (Πρωταθλήματος Πρωταθλητριών) της UEFA και του Παγκόσμιου Κυπέλλου της FIFA, καθώς και άλλων αθλητικών γεγονότων.
- 10 Σύμφωνα με τη συμφωνία που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή, η Sogecable θα εξακολουθήσει να ελέγχεται από κοινού από την Prisa και τον όμιλο Canal+.
- 11 Στις 12 Ιουλίου 2002 η Επιτροπή δημοσίευσε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 4064/89, την ανακοίνωση για την κοινοποίηση στην υπόθεση COMP/M.2845 (Sogecable/Canalsatélite Digital/Vía Digital) και κάλεσε τους ενδιαφερόμενους τρίτους να της υποβάλουν οποιοσδήποτε παρατηρήσεις για την προτεινόμενη συγχώνευση.

- 12 Την ίδια ημέρα η Ισπανική Κυβέρνηση ζήτησε από την Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 4064/89, να παραπέμψει την υπόθεση στις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ισπανικές αρχές, για τον λόγο ότι η προτεινόμενη συγκέντρωση ενείχε τον κίνδυνο δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης, η οποία θα επηρέαζε τον ανταγωνισμό σε πολλές ισπανικές αγορές.
- 13 Στις 18 Ιουλίου 2002 η Επιτροπή ζήτησε, σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού 4064/89, ορισμένα στοιχεία από την ΟΝΟ (βλ. κατωτέρω σκέψη 72), την Aunacable και τις περιφερειακές επιχειρήσεις καλωδιακών τηλεπικοινωνιών. Οι εν λόγω επιχειρήσεις απάντησαν με έγγραφα της 23ης Ιουλίου 2002 (η ΟΝΟ), της 26ης Ιουλίου 2002 (οι περιφερειακές επιχειρήσεις καλωδιακών τηλεπικοινωνιών) και της 31ης Ιουλίου 2002 (η Aunacable).
- 14 Στις 23 Ιουλίου 2002 η Ισπανική Κυβέρνηση συμπλήρωσε, διαβιβάζοντας στην Επιτροπή ένα αναθεωρημένο έγγραφο, την αίτησή της περί παραπομπής της υποθέσεως στις ισπανικές αρχές.

Η προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής

- 15 Με απόφαση της 14ης Αυγούστου 2002, η Επιτροπή παρέπεμψε την υπόθεση COMP/M.2845 (Sogecable/Canalsatélite Digital/Vía Digital) στις αρμόδιες αρχές του Βασιλείου της Ισπανίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).
- 16 Η προσβαλλόμενη απόφαση κάνει διάκριση μεταξύ των διαφόρων αγορών αγαθών και υπηρεσιών τις οποίες αφορά η συγκέντρωση. Πρόκειται για την αγορά της συνδρομητικής τηλεοράσεως και τις αγορές που βρίσκονται στα προηγούμενα στάδια, δηλαδή την αγορά των δικαιωμάτων αναμεταδόσεως έργων και αθλητικών ή άλλων γεγονότων, καθώς και για τις αγορές τηλεπικοινωνιών.

- 17 Κατά την προσβαλλόμενη απόφαση, κάθε μία από τις σχετικές αγορές αγαθών έχει εθνική διάσταση.
- 18 Όσον αφορά την αγορά συνδρομητικής τηλεόρασης, η προσβαλλόμενη απόφαση εκθέτει τα εξής (αιτιολογική σκέψη 17):

«Η Επιτροπή υποστηρίζει πάντοτε ότι η αγορά συνδρομητικής τηλεόρασης οριοθετείται από τα γλωσσικά ή εθνικά σύνορα. Έστω και αν ορισμένα τμήματα αγορών, όπως είναι ο αθλητικός τηλεοπτικός σταθμός Eurosport, εκπέμπουν σε ευρωπαϊκή κλίμακα, η τηλεοπτική εκμετάλλευση πραγματοποιείται κυρίως εντός των εθνικών αγορών, κυρίως λόγω της υπέρξεως διαφορετικών εθνικών διατάξεων, γλωσσικών εμποδίων, πολιτιστικών παραγόντων και διαφορετικών όρων ανταγωνισμού σε κάθε κράτος (για παράδειγμα, ως προς τη διάρθρωση της αγοράς της καλωδιακής τηλεόρασης). Έτσι, στη συγκεκριμένη περίπτωση της Ισπανίας, η γεωγραφική διάσταση συμπίπτει με την εθνική, για λόγους τόσο γλωσσικούς όσο και νομοθετικούς. Κατά συνέπεια, η ισπανική αγορά αποτελεί τη γεωγραφική αγορά αναφοράς και εμφανίζει όλα τα χαρακτηριστικά μιας διακεκριμένης αγοράς, υπό την έννοια του άρθρου 9, παράγραφοι 2, στοιχείο α', και 7, του κανονισμού περί συγκεντρώσεων.»

- 19 Όσον αφορά τις αγορές που βρίσκονται σε προηγούμενο στάδιο παραγωγής σε σχέση με την αγορά της συνδρομητικής τηλεόρασης, η προσβαλλόμενη απόφαση εξηγεί κατ' αρχάς ότι «τα κυριότερα κίνητρα για να επιλέξουν οι τηλεθεατές τις υπηρεσίες συνδρομητικής τηλεόρασης στην Ισπανία αποτελούν τα έργα πρώτης προβολής με τις μεγαλύτερες εισπράξεις στις αίθουσες κινηματογράφου (και που είναι συνήθως τα έργα που παράγονται στο Χόλυγουντ από τις μεγάλες αμερικανικές κινηματογραφικές εταιρίες) και οι ποδοσφαιρικές συναντήσεις στις οποίες μετέχουν οι ισπανικές ομάδες, κυρίως δε το Champions League» (αιτιολογική σκέψη 21).

- 20 Η εθνική διάσταση των αγορών των δικαιωμάτων αναμεταδόσεως κινηματογραφικών έργων διασαφηνίζεται ως εξής:

«Τα δικαιώματα για την αναμετάδοση έργων με κωδικοποιημένη πρόσβαση μεταβιβάζονται συνήθως κατ' αποκλειστικότητα για διάφορες περιόδους, για συγκεκριμένη γλωσσική ζώνη και για συγκεκριμένη ζώνη μεταδόσεως. Στην περίπτωση της Ισπανίας τα δικαιώματα μεταδόσεως περιορίζονται στην ισπανική επικράτεια: οι γεωγραφικές αγορές που αντιστοιχούν στα δικαιώματα για τα κινηματογραφικά έργα είναι εθνικές. Κατά συνέπεια, η ισπανική αγορά είναι η γεωγραφική αγορά αναφοράς, μια αγορά που εμφανίζει όλα τα χαρακτηριστικά μιας διακεκομμένης αγοράς, υπό την έννοια του άρθρου 9, παράγραφοι 2, στοιχείο α', και 7, του κανονισμού περί συγκεντρώσεων» (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογική σκέψη 26).

- 21 Όσον αφορά τα δικαιώματα αναμεταδόσεως αθλητικών γεγονότων, η προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 40 έως 42) διακρίνει κατ' αρχάς την αγορά των δικαιωμάτων αναμεταδόσεως των ποδοσφαιρικών συναντήσεων στις οποίες μετέχουν ισπανικές ομάδες και εκθέτει τα εξής:

«40. Όσον αφορά την πώληση αφενός των δικαιωμάτων αναμεταδόσεως των αγώνων του πρωταθλήματος και του κυπέλλου όσο και των δικαιωμάτων για τους αγώνες του Champions League και του Κυπέλλου UEFA, τα δικαιώματα αυτά έχουν μεταβιβαστεί σε ισπανικές τηλεοπτικές επιχειρήσεις. Όσον αφορά το ισπανικό πρωτάθλημα και κύπελλο, οι ισπανικές ποδοσφαιρικές ομάδες έχουν πωλήσει ατομικά τα δικαιώματά τους στην Telefónica, στη Sogecable, στην TV3 και στην AVS μέχρι το έτος [...], πλην του τελικού του Βασιλικού Κυπέλλου. Όσον αφορά το Champions League και το Κύπελλο UEFA, δίδονται άδειες στους τηλεοπτικούς φορείς σε κάθε χώρα, δεδομένου ότι η ζήτηση για ποδοσφαιρικούς αγώνες ποικίλλει, για πολιτιστικούς λόγους, από χώρα σε χώρα. Η UEFA έχει πωλήσει τα δικαιώματα για το Champions League στην Televisión Española (TVE) μέχρι το έτος [...].

41. Όσον αφορά τις αγοραπωλησίες, οι αγορές χονδρικής και λιανικής πωλήσεως είναι επίσης εθνικές, διότι η εκμετάλλευση των δικαιωμάτων γίνεται κυρίως στην

Ισπανία. Όσον αφορά το ισπανικό πρωτάθλημα και κύπελλο, οι τηλεοπτικοί φορείς έχουν μεταβιβάσει τα δικαιώματα αναμεταδόσεως των αγώνων στην AVS, η οποία στη συνέχεια παραχώρησε άδειες αναμεταδόσεως των αγώνων στις διάφορες συνδρομητικές τηλεοράσεις και στους τηλεοπτικούς φορείς με ελεύθερη πρόσβαση. Η TVE, η οποία, όπως αναφέρθηκε ήδη, έχει αγοράσει τα δικαιώματα αναμεταδόσεως των αγώνων του Champions League της UEFA μέχρι το [...], έχει παραχωρήσει άδειες στη Vía Digital για την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων από τη συνδρομητική τηλεόραση μέχρι το [...]. Στη συνέχεια η Vía Digital παραχώρησε άδεια, χωρίς αποκλειστικότητα, στη Sogecable για την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων αυτών.

42. Η ισπανική αγορά είναι συνεπώς η γεωγραφική αγορά αναφοράς, μια αγορά που εμφανίζει όλα τα χαρακτηριστικά μιας διακεκριμένης αγοράς, υπό την έννοια του άρθρου 9, παράγραφοι 2, στοιχείο α', και 7, του κανονισμού περί συγκεντρώσεων.»

- 22 Όσον αφορά τα δικαιώματα αναμεταδόσεως άλλων αθλητικών γεγονότων και άλλων θεαμάτων για τα οποία υπάρχουν αποκλειστικά δικαιώματα, η Επιτροπή τονίζει ότι η αγορά έχει, για λόγους γλωσσικούς και πολιτιστικούς, εθνικό χαρακτήρα (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογική σκέψη 57).
- 23 Όσον αφορά την τελευταία αγορά που βρίσκεται πριν από το στάδιο της αγοράς της συνδρομητικής τηλεοράσεως, δηλαδή την αγορά των δικαιωμάτων αναμεταδόσεως γεγονότων άλλου περιεχομένου, η προσβαλλόμενη απόφαση διασαφηνίζει τα εξής (αιτιολογική σκέψη 63):

«Η Επιτροπή, με προγενέστερες αποφάσεις, κατέστησε σαφές ότι τα θεματικά κανάλια αποτελούν διακεκριμένη αγορά προϊόντων, η οποία έχει εθνική διάσταση. Γενικά τα θεματικά κανάλια αποτελούν αντικείμενο εμπορίας. Το γεγονός ότι τα θεματικά κανάλια έχουν εθνική γεωγραφική διάσταση επιβεβαιώνεται στην περίπτωση της Ισπανίας από το ότι η διανομή πραγματοποιείται εντός της εθνικής επικράτειας. Η ισπανική αγορά είναι συνεπώς η γεωγραφική αγορά αναφοράς, μια αγορά που εμφανίζει όλα τα χαρακτηριστικά μιας διακεκριμένης αγοράς, υπό την έννοια του άρθρου 9, παράγραφοι 2, στοιχείο α', και 7, του κανονισμού περί συγκεντρώσεων.»

24 Όσον αφορά τη γεωγραφική διάσταση των αγορών των τηλεπικοινωνιών, στην προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 80 και 82) παρατίθενται τα εξής:

«α) Αγορές υπηρεσιών προσβάσεως στο Διαδίκτυο (Internet)

80. [...] η Επιτροπή, με προγενέστερες αποφάσεις [...], θεώρησε ότι η λιανική παροχή υπηρεσιών προσβάσεως στο Διαδίκτυο στους τελικούς καταναλωτές, είτε ευρείας είτε στενής ζώνης, αντιστοιχεί σε αγορά που έχει ουσιαστικά εθνική διάσταση, για λόγους τόσο τεχνολογικούς (π.χ. λόγω της ανάγκης προσβάσεως στον τοπικό βρόχο και υπάρξεως τοπικών/δωρεάν αριθμών τηλεφώνου προς το εγγύτερο σημείο παρουσίας ή POP) όσο και νομοθετικούς (λόγω της υπάρξεως διαφορετικών εθνικών κανονιστικών πλαισίων). Η ισπανική αγορά είναι συνεπώς η γεωγραφική αγορά αναφοράς, μια αγορά που εμφανίζει όλα τα χαρακτηριστικά μιας διακεκριμένης αγοράς, υπό την έννοια του άρθρου 9, παράγραφοι 2, στοιχείο α', και 7, του κανονισμού περί συγκεντρώσεων.

β) Αγορές σταθερής τηλεφωνίας και λοιπές αγορές τηλεπικοινωνιών

[...]

82. Από την τρέχουσα πρακτική της Επιτροπής, όπως αποτυπώνεται στις προγενέστερες αποφάσεις της, προκύπτει ότι οι αγορές τηλεπικοινωνιών που απαριθμούνται στο προηγούμενο σημείο έχουν ουσιαστικά εθνικό χαρακτήρα (εθνικός χαρακτήρας των υποδομών, αποκλειστικά εθνικές προσφορές υπηρεσιών, προϋποθέσεις χορηγήσεως άδειας λειτουργίας στους φορείς τηλεπικοινωνιών, κατανομή των συχνοτήτων κινητής τηλεφωνίας, τιμολόγια περιαγωγής κ.λπ.). Η ισπανική αγορά είναι συνεπώς η γεωγραφική αγορά αναφοράς, μια αγορά που εμφανίζει όλα τα χαρακτηριστικά μιας διακεκριμένης αγοράς, υπό την έννοια του άρθρου 9, παράγραφοι 2, στοιχείο α', και 7, του κανονισμού περί συγκεντρώσεων.»

- 25 Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, σε κάθε μία από τις αγορές, η πράξη συγκεντρώσεως ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης, με συνέπεια τη σημαντική παρεμπόδιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού εντός της ισπανικής αγοράς (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογικές σκέψεις 20, 29, 51, 55, 61, 68 και 109).
- 26 Στη συνέχεια η Επιτροπή διατυπώνει τα γενικά πορίσματα στα οποία καταλήγει με την προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 118 έως 121):

«Πορίσματα

118. Δεδομένου ότι το Βασίλειο της Ισπανίας αποτελεί σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς, η Επιτροπή διαθέτει, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού περί συγκεντρώσεων, ευρεία διακριτική εξουσία προκειμένου να αποφασίσει αν θα παραπέμψει την υπόθεση περί συγκεντρώσεως στις ισπανικές εθνικές αρχές προκειμένου να εφαρμοστεί η εθνική νομοθεσία.

119. Η πράξη συγκεντρώσεως ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης μόνον εντός αγορών με εθνική διάσταση στο εσωτερικό του Βασιλείου της Ισπανίας.

120. Οι ισπανικές εθνικές αρχές διαθέτουν επαρκή μέσα και είναι σε θέση να εξετάσουν ενδελεχώς τη σχεδιαζόμενη συγκέντρωση, ενόψει κυρίως του εθνικού χαρακτήρα που έχουν οι αγορές εντός των οποίων η σχεδιαζόμενη συγκέντρωση ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης.

121. Η Επιτροπή εξακρίβωσε ότι εν προκειμένω συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 9 του κανονισμού περί συγκεντρώσεων για την παραπομπή της

υποθέσεως στις εθνικές αρχές και συνεπώς φρονεί, κάνοντας χρήση της διακριτικής εξουσίας που της παρέχει ο κανονισμός, ότι ενδείκνυται να δώσει θετική απάντηση στο αίτημα των ισπανικών αρχών και να τους παραπέμψει την υπόθεση προκειμένου να εφαρμοστεί η εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού.»

- 27 Στις 18 Σεπτεμβρίου 2002 η Επιτροπή κοινοποίησε την προσβαλλόμενη απόφαση στις προσφεύγουσες της υποθέσεως T-347/02. Την επόμενη ημέρα η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στην ΟΝΟ.
- 28 Η Ισπανική Κυβέρνηση, με δύο αποφάσεις της 29ης Νοεμβρίου 2002, επέτρεψε την επίμαχη συγκέντρωση, επιβάλλοντας συναφώς διάφορες προϋποθέσεις.

Διαδικασία

- 29 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 22 Νοεμβρίου 2002, οι προσφεύγουσες άσκησαν τις παρούσες προσφυγές, οι οποίες έλαβαν αριθμούς υποθέσεων T-346/02 και T-347/02.
- 30 Σε αμφότερες τις υποθέσεις οι προσφεύγουσες υπέβαλαν, με δικόγραφα που κατέθεσαν την ίδια ημέρα, αίτηση εκδικάσεως της υποθέσεως με ταχεία διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 76α του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Στις 16 Δεκεμβρίου 2002 το τρίτο τμήμα του Πρωτοδικείου, στο οποίο είχε ανατεθεί η εκδίκαση των δύο υποθέσεων, αποφάσισε να δεχθεί την αίτηση αυτή.

- 31 Η Επιτροπή κατέθεσε υπόμνημα αντικρούσεως σε αμφότερες τις υποθέσεις στις 22 Ιανουαρίου 2003.
- 32 Το Βασίλειο της Ισπανίας αφενός και οι Sogecable, Vía Digital και Telefónica de Contenidos αφετέρου υπέβαλαν στις 19 Φεβρουαρίου και στις 4 Μαρτίου 2003 αντίστοιχα, με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, αίτηση παρεμβάσεως σε αμφότερες τις υποθέσεις υπέρ της Επιτροπής. Οι αιτήσεις αυτές έγιναν δεκτές με διατάξεις του Προέδρου του τρίτου τμήματος του Πρωτοδικείου της 19ης Μαρτίου 2003 και της 10ης Απριλίου 2003. Ο Πρόεδρος του τρίτου τμήματος κάλεσε τους παρεμβαίνοντες να αναπτύξουν τα επιχειρήματά τους κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.
- 33 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, λαμβάνοντας μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας κατά το άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας, κάλεσε τους διάδικους να απαντήσουν σε ορισμένα γραπτά ερωτήματα και να καταθέσουν ορισμένα έγγραφα. Οι διάδικοι συμμορφώθηκαν προς τα ανωτέρω εμπροθέσμως.
- 34 Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις ερωτήσεις που τους έθεσε προφορικά το Πρωτοδικείο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 11ης Ιουνίου 2003. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, περιελήφθη στη δικογραφία της υποθέσεως T-346/02 ένα έγγραφο κατόπιν αιτήματος των προσφευγουσών.
- 35 Το Πρωτοδικείο (τρίτο τμήμα) αποφασίζει, αφού οι διάδικοι διατύπωσαν τις παρατηρήσεις τους επί του ζητήματος αυτού κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, να συνεκδικάσει τις δύο υποθέσεις προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

Αιτήματα των διαδίκων

- 36 Στην υπόθεση T-346/02 οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση,
  - να καταδικάσει κάθε διάδικο στα δικαστικά του έξοδα.
- 37 Στην υπόθεση T-347/02 οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:
- να κρίνει την προσφυγή παραδεκτή και βάσιμη,
  - να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση,
  - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 38 Σε αμφότερες τις υποθέσεις η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει τις προσφυγές ως απαράδεκτες,

- επικουρικά, να τις απορρίψει ως αβάσιμες,
- να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 39 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, τονίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έχει ως μόνο αποδέκτη το Βασίλειο της Ισπανίας, πράγμα που σημαίνει ότι οι προσφεύγουσες, αφού δεν αποτελούν τους αποδέκτες της αποφάσεως αυτής, οφείλουν να αποδείξουν ότι η εν λόγω απόφαση τις αφορά άμεσα και ατομικά σύμφωνα με το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ. Η προσβαλλόμενη απόφαση όμως δεν αφορά τις προσφεύγουσες ούτε άμεσα ούτε ατομικά.
- 40 Πρώτον, μια απόφαση που έχει το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης αποφάσεως δεν προδικάζει σε καμία περίπτωση την οριστική απόφαση που καλούνται να λάβουν οι εθνικές αρχές επί της συγκεντρώσεως. Η ύπαρξη μεταγενέστερης αυτοτελούς κρατικής αποφάσεως αποκλείει συνεπώς το ενδεχόμενο να αφορά η προσβαλλόμενη απόφαση άμεσα τις προσφεύγουσες. Η Επιτροπή παραπέμπει συναφώς στις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 24ης Μαρτίου 1994, T-3/93, *Air France κατά Επιτροπής* (Συλλογή 1994, σ. II-121), και της 27ης Απριλίου 1995, T-96/92, *CCE de la Société générale des grandes sources κ.λπ. κατά Επιτροπής* (Συλλογή 1995, σ. II-1213, σκέψη 40), καθώς και στη νομολογία σχετικά με το δικαίωμα των ιδιωτών να προσβάλλουν αποφάσεις περί κρατικών ενισχύσεων (απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Δεκεμβρίου 2002, T-114/00, *Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2002, σ. II-5121, σκέψη 73) ή οδηγίες (απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Ιουνίου 2000, T-172/98, T-175/98 έως T-177/98, *Salamander κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου*, Συλλογή 2000, σ. II-2487, σκέψη 70).

- 41 Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή τονίζει ότι η απόφαση που είχε προσβληθεί στην υπόθεση *Air France* κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 40) δεν παρείχε εγγύηση για την έκδοση αποφάσεως επί της ουσίας της πράξεως συγκεντρώσεως κατ' εφαρμογήν του εθνικού δικαίου περί ανταγωνισμού. Αντίθετα, στην υπόθεση εκείνη, η προσβαλλόμενη απόφαση είχε επιτρέψει την άμεση πραγματοποίηση της σχεδιαζόμενης πράξεως και είχε στερήσει από τους τρίτους τα διαδικαστικά ή δικονομικά τους δικαιώματα. Εν προκειμένω, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν επιτρέπει την πράξη συγκεντρώσεως. Με την προσβαλλόμενη απόφαση μεταβιβάζεται απλώς η αρμοδιότητα, χωρίς να θίγονται οι διαδικαστικές εγγυήσεις που παρέχονται στους ενδιαφερόμενους τρίτους. Η Επιτροπή προσθέτει, παραπέμποντας στις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 19ης Μαΐου 1993, C-198/91, *Cook* κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. I-2487), της 15ης Ιουνίου 1993, C-225/91, *Matra* κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. I-3203), και της 17ης Νοεμβρίου 1998, C-70/97 P, *Kguidvat* κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. I-7183), ότι αυτό που έχει σημασία για το παραδεκτό της προσφυγής είναι η τήρηση του δικαιώματος ακροάσεως και όχι η τήρηση ειδικών διαδικαστικών προϋποθέσεων. Η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αφορά άμεσα τις προσφεύγουσες, εκτός αν θεωρηθεί κατά τεκμήριο ότι τα κράτη μέλη, και συγκεκριμένα το Βασίλειο της Ισπανίας, δεν τηρούν τη θεμελιώδη αυτή εγγύηση. Εν πάση περιπτώσει, η ενεργητική νομιμοποίηση δεν αποτελεί μεταβλητή που συναρτάται προς τις διαδικαστικές ή δικονομικές εγγυήσεις που παρέχει το κράτος στο οποίο μεταβιβάζεται η αρμοδιότητα εξετάσεως της σχεδιαζόμενης συγκεντρώσεως (βλ. συναφώς απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2002, C-50/00 P, *Unión de Pequeños Agricultores* κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. I-6677, σκέψη 43). Αν οι προσφεύγουσες φρονούν ότι το δικαίωμα ακροάσεως δεν διασφαλίστηκε επαρκώς στην περιπτώσή τους από τις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ισπανικές αρχές, μπορούν να αναπτύξουν τα επιχειρήματα και τους ισχυρισμούς τους κατά την άσκηση προσφυγής κατά της τελικής αποφάσεως των αρχών αυτών. Όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι δεν έχουν το δικαίωμα να αναπτύξουν προφορικά και κατ' αντιπαράθεση τα επιχειρήματά τους ενώπιον των ισπανικών αρχών, η Επιτροπή τονίζει ότι, κατά το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) 447/98 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 1998, σχετικά με τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις ακροάσεις που προβλέπονται στον κανονισμό 4064/89 (ΕΕ L 61, σ. 1), το δικαίωμα αυτό δεν έχουν οι τρίτοι ούτε κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, οι τρίτοι μπορούν να διατυπώσουν προφορικά την άποψή τους μόνον εφόσον η Επιτροπή το κρίνει σκόπιμο.
- 42 Οι παρούσες υποθέσεις διαφέρουν πολύ από την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου της 4ης Μαρτίου 1999, T-87/96, *Assicurazioni Generali* και *Unicredito* κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. II-203). Με την απόφαση που προσβλήθηκε στην ανωτέρω υπόθεση, η Επιτροπή είχε κρίνει ότι η δημιουργία μιας κοινής επιχειρήσεως δεν αποτελούσε συγκέντρωση υπό την έννοια του κανονισμού 4064/89. Οι προσφεύγουσες στην ανωτέρω υπόθεση *Assicurazioni Generali* και *Unicredito* κατά Επιτροπής μετείχαν στην πράξη συγκεντρώσεως και, συνεπώς,

ήσαν αποδέκτες της αποφάσεως της οποίας αμφισβητούνταν η νομιμότητα. Η Επιτροπή προσθέτει ότι, αν και οι ενδιαφερόμενοι έχουν αξίωση να εκτιμάται η δημιουργία κοινής επιχειρήσεως με γνώμονα τον κανονισμό 4064/89, εφόσον βέβαια πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του κανονισμού αυτού, δεν υπάρχει αντίθετα καμία δυνατότητα προβολής της αξιώσεως να εξεταστεί η εν λόγω πράξη από την τάδε ή τη δείνα δημόσια αρχή, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις παραπομπής της υποθέσεως σε κράτος μέλος.

43 Όσον αφορά την υπόθεση T-347/02, η Επιτροπή υπενθυμίζει επίσης ότι, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 8, του κανονισμού 4064/89, το κράτος μέλος στο οποίο παραπέμπεται η υπόθεση μπορεί να λαμβάνει μόνον τα μέτρα που είναι απολύτως αναγκαία για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά. Η Επιτροπή προσθέτει ότι, αν η τελική απόφαση των εθνικών αρχών αντιβαίνει στην εν λόγω διάταξη, οι προσφεύγουσες μπορούν να επικαλεστούν την παράβαση αυτή με την προσφυγή που θα ασκήσουν κατά της εν λόγω αποφάσεως.

44 Δεύτερον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αφορά τις προσφεύγουσες ούτε ατομικά. Το γεγονός ότι ένα πρόσωπο εμπλέκεται, καθ' οιονδήποτε τρόπο, στη διαδικασία που οδηγεί στην έκδοση αποφάσεως δεν αρκεί για την εξατομίκευση του προσώπου αυτού, υπό την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, εκτός αν η συμμετοχή του πραγματοποιείται κατά την εφαρμογή των διαδικαστικών εγγυήσεων που προβλέπει το ίδιο το κοινοτικό δίκαιο (διατάξεις του Πρωτοδικείου της 3ης Ιουνίου 1997, T-60/96, Merck κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-849, σκέψη 73, και της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-109/97, Molkerei Großbraunshain και Bene Nahrungsmittel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3533, σκέψη 68). Τυπικά όμως, οι ιδιώτες δεν διαδραματίζουν κανένα ρόλο στη διαδικασία του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89, η οποία έχει διμερή μόνο χαρακτήρα και διεξάγεται μεταξύ της Επιτροπής και του αιτούντος κράτους μέλους. Το γεγονός επομένως ότι οι προσφεύγουσες κατέθεσαν παρατηρήσεις κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας σχετικά με την αίτηση παραπομπής της υποθέσεως δεν μπορεί να τις εξατομίκευσει υπό την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ.

45 Όσον αφορά την υπόθεση T-346/02, η Επιτροπή προσθέτει επίσης ότι από τα έγγραφα που ανακοινώθηκαν από την ΟΝΟ δεν συνάγεται η φύση του δεσμού μεταξύ των προσφευγουσών και της ΟΝΟ. Ούτε είναι δυνατό να εξακριβωθεί κατά πόσον οι παρατηρήσεις που υπέβαλε η ΟΝΟ σχετικά με τις επιπτώσεις που θα είχε ως προς την ίδια η πράξη συγκεντρώσεως αφορούν τις επιπτώσεις της πράξεως αυτής επί των προσφευγουσών.

- 46 Οι προσφεύγουσες αμφοτέρων των υποθέσεων υποστηρίζουν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση τις αφορά άμεσα και ατομικά.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 47 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, «[κ]άθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται [...] να ασκεί προσφυγή κατά των αποφάσεων που απευθύνονται σ' αυτό, καθώς και κατά των αποφάσεων που, αν και εκδίδονται ως κανονισμοί ή αποφάσεις που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο, το αφορούν άμεσα και ατομικά».
- 48 Οι προσφεύγουσες δεν είναι οι αποδέκτες της προσβαλλόμενης απόφασης, την οποία η Επιτροπή απηύθυνε στο κράτος μέλος που είχε υποβάλει αίτηση παραπομπής κατ' εφαρμογήν του άρθρου 9, παράγραφος 2, του κανονισμού 4064/89, δηλαδή στο Βασίλειο της Ισπανίας. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να εξεταστεί αν η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά τις προσφεύγουσες άμεσα και ατομικά.

Επί του ζητήματος αν η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά τις προσφεύγουσες άμεσα

- 49 Κατά πάγια νομολογία, η προσβαλλόμενη κοινοτική πράξη, για να αφορά άμεσα ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο, πρέπει να επηρεάζει άμεσα τη νομική του κατάσταση, η δε εφαρμογή της να έχει καθαρά αυτόματο χαρακτήρα και να απορρέει από την κοινοτική και μόνο ρύθμιση, χωρίς να παρεμβάλλεται η εφαρμογή άλλων κανόνων (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαΐου 1998, C-386/96 P, Dreyfus κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-2309, σκέψη 43· απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Νοεμβρίου 2001, T-9/98, *Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2001, σ. II-3367, σκέψη 47).

- 50 Αυτό συμβαίνει ιδίως όταν η δυνατότητα των αποδεκτών να μη δώσουν συνέχεια στην εν λόγω πράξη είναι καθαρά θεωρητική, εφόσον δεν υφίσταται αμφιβολία ως προς τη βούλησή τους να συναγάγουν συνέπειες σύμφωνες προς την πράξη αυτή (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιανουαρίου 1985, 11/82, Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 207, σκέψεις 8 έως 10, προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 49 απόφαση Dreyfus κατά Επιτροπής, σκέψη 44, και προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 40 απόφαση Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum κατά Επιτροπής, σκέψη 73).
- 51 Εν προκειμένω, επιβάλλεται επομένως να εξακριβωθεί αν η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ικανή να παραγάγει άμεσα και αυτόματα έννομα αποτελέσματα έναντι των προσφευγουσών ή αν, αντίθετα, τα αποτελέσματα αυτά αποτελούν απόρροια της αποφάσεως που έχουν εκδώσει οι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ισπανικές αρχές κατόπιν της παραπομπής της υποθέσεως σ' αυτές.
- 52 Με την προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή δεν αποφάνθηκε επί του συμβατού της συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά, αλλά παρέπεμψε την εξέταση της συγκεντρώσεως στις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ισπανικές αρχές, οι οποίες είχαν υποβάλει σχετική αίτηση στις 12 Ιουλίου 2002. Σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', του κανονισμού 4064/89, οι εθνικές αρχές οφείλουν να εξετάσουν τα αποτελέσματα της συγκεντρώσεως από την άποψη του εθνικού δικαίου περί ανταγωνισμού. Οι μόνες υποχρεώσεις που επέβαλλε συναφώς ο κανονισμός 4064/89 στις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ισπανικές αρχές ήταν, αφενός, να αποφανθούν, βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 6, εντός τεσσάρων κατ' ανώτατο όριο μηνών μετά την παραπομπή της υποθέσεως από την Επιτροπή και, αφετέρου, να λάβουν, κατά το άρθρο 9, παράγραφος 8, «μόνον τα μέτρα που είναι απολύτως αναγκαία για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά». Δεδομένου πάντως ότι οι υποχρεώσεις αυτές δεν προσδιορίζουν με ακρίβεια και βεβαιότητα το αποτέλεσμα της εξετάσεως της υποθέσεως επί της ουσίας από τις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ισπανικές αρχές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να επηρεάσει άμεσα την ανταγωνιστικότητα των προσφευγουσών, διότι μόνον η τελική απόφαση των αρμοδίων για τον ανταγωνισμό ισπανικών αρχών μπορούσε να έχει τέτοιο αποτέλεσμα.
- 53 Τα ανωτέρω όμως δεν αποδεικνύουν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αφορά άμεσα τις προσφεύγουσες. Συγκεκριμένα, το ζήτημα αν μια κοινοτική πράξη αφορά άμεσα έναν τρίτο, ο οποίος δεν είναι ο αποδέκτης της, πρέπει να εκτιμάται σε

συνάρτηση με το αντικείμενο της εν λόγω πράξεως. Η προσβαλλόμενη απόφαση όμως δεν αποσκοπεί στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της συγκεντρώσεως στις σχετικές αγορές, τα οποία αφορά η παραπομπή της υποθέσεως, αλλά στη μεταβίβαση της ευθύνης για την εξέταση αυτή στις εθνικές αρχές που υπέβαλαν σχετική αίτηση, προκειμένου οι αρχές αυτές να αποφανθούν κατ' εφαρμογήν της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού. Ενόψει του σκοπού αυτού, δεν έχει σημασία εν προκειμένω το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν επηρεάζει άμεσα την ανταγωνιστικότητα των προσφευγουσών στις σχετικές αγορές στην Ισπανία (βλ. συναφώς απόφαση του Πρωτοδικείου της 3ης Απριλίου 2003, T-119/02, Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. ΙΙ-1442, σκέψη 276).

- 54 Για να εξακριβωθεί αν η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά άμεσα τις προσφεύγουσες, πρέπει απλώς να διαπιστωθεί κατά πόσον η προσβαλλόμενη απόφαση παράγει άμεσα και αυτόματα έννομα αποτελέσματα για τις προσφεύγουσες.
- 55 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά τα άρθρα 1, παράγραφος 1, και 22, παράγραφος 1, του κανονισμού 4064/89, ο εν λόγω κανονισμός είναι κατ' αρχήν ο μόνος που εφαρμόζεται σε όλες τις συγκεντρώσεις με κοινοτική διάσταση, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού αυτού. Συνεπώς, κατά το άρθρο 21, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 4064/89, οι νομοθεσίες των κρατών μελών περί ανταγωνισμού δεν εφαρμόζονται κατ' αρχήν στις συγκεντρώσεις που έχουν κοινοτική διάσταση.
- 56 Στην προκειμένη υπόθεση όμως, η Επιτροπή, παραπέμποντας την εξέταση της επίδικης συγκεντρώσεως στις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ισπανικές αρχές, περάτωσε τη διαδικασία εφαρμογής του κανονισμού 4064/89 που είχε κινηθεί με την κοινοποίηση της συμφωνίας περί συγχωνεύσεως της Vía Digital με τη Sogecable. Συγκεκριμένα, δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', του κανονισμού 4064/89, οι αρμόδιες αρχές του ενδιαφερόμενου κράτους εφαρμόζουν, αφού τους παραπεμφθεί η υπόθεση, την εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού.

- 57 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, κατά της οποίας έχει ασκηθεί η παρούσα προσφυγή, έχει ως συνέπεια ότι η πράξη συγκεντρώσεως υποβάλλεται στον αποκλειστικό έλεγχο των αρμόδιων για τον ανταγωνισμό ισπανικών αρχών, οι οποίες αποφαίνονται βάσει της εθνικής νομοθεσίας τους περί ανταγωνισμού.
- 58 Επιβάλλεται κατ' ανάγκη η διαπίστωση ότι, με τον τρόπο αυτό, η προσβαλλόμενη απόφαση επηρεάζει τη νομική κατάσταση των προσφευγουσών (βλ. συναφώς την προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψεις 281 έως 287).
- 59 Συγκεκριμένα, η προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία προσδιορίζει, παραπέμποντας στην εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού, τα κριτήρια εκτιμήσεως του νομότυπου της επίμαχης πράξεως συγκεντρώσεως, καθώς επίσης και τη διαδικασία και τις ενδεχόμενες κυρώσεις, μεταβάλλει τη νομική κατάσταση των προσφευγουσών, διότι τους στερεί τη δυνατότητα να εξετάσει η Επιτροπή το νομότυπο της επίμαχης πράξεως με γνώμονα τον κανονισμό 4064/89 (βλ., κατ' ανάλογη εφαρμογή, την προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 42 απόφαση Assicurazioni Generali και Unicredito κατά Επιτροπής, σκέψεις 37 έως 44).
- 60 Ο έλεγχος όμως μιας πράξεως συγκεντρώσεως, ο οποίος πραγματοποιείται βάσει εθνικής νομοθεσίας, δεν μπορεί να εξομοιωθεί, από άποψη περιεχομένου και αποτελεσμάτων, με τον έλεγχο που ασκεί η Επιτροπή βάσει του κανονισμού 4064/89 (προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 40 απόφαση Air France κατά Επιτροπής, σκέψη 69).
- 61 Αντίθετα απ' ό,τι ισχυρίζεται η Επιτροπή, κάθε απόφαση που συνεπάγεται τη μεταβολή του νομικού καθεστώτος που ισχύει για την εξέταση μιας πράξεως συγκεντρώσεως είναι ικανή να επηρεάσει όχι μόνον τη νομική κατάσταση των εμπλεκόμενων στην οικεία πράξη προσώπων, όπως συνέβαινε στην υπόθεση Assicurazioni Generali και Unicredito κατά Επιτροπής, η οποία παρατέθηκε ανωτέρω στη σκέψη 42, αλλά και τη νομική κατάσταση τρίτων, οι οποίοι δεν μετέχουν στην πράξη αυτή.

- 62 Συγκεκριμένα, πρέπει να τονιστεί ότι, ανεξάρτητα από το ζήτημα κατά πόσον η ισπανική νομοθεσία περί ανταγωνισμού παρέχει στους τρίτους ανάλογα διαδικαστικά δικαιώματα με τα δικαιώματα που εγγυάται ο κανονισμός 4064/89, η προσβαλλόμενη απόφαση, με την οποία περατώθηκε η διαδικασία που προβλέπει ο κανονισμός 4064/89, έχει ως αποτέλεσμα να στερεί τους τρίτους από τα διαδικαστικά δικαιώματα που τους παρέχει το άρθρο 18, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού.
- 63 Τέλος, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή εμποδίζει τους τρίτους να επιδιώκουν την παροχή της ένδικης προστασίας που προβλέπει η Συνθήκη. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή, παραπέμποντας την εξέταση της συγκεντρώσεως στις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ισπανικές αρχές, οι οποίες αποφαινόμενες βάσει της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, στερεί τους τρίτους από τη δυνατότητα να ασκήσουν στη συνέχεια προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου, βάσει του άρθρου 230 ΕΚ, προκειμένου να προσβάλουν τις εκτιμήσεις των εθνικών αρχών επί του ζητήματος αυτού, ενώ οι εκτιμήσεις στις οποίες θα προέβαινε η Επιτροπή, αν δεν παρέπεμπε την υπόθεση στις εθνικές αρχές, θα μπορούσαν να προσβληθούν με την άσκηση τέτοιας προσφυγής.
- 64 Κατά συνέπεια, αφού η προσβαλλόμενη απόφαση έχει ως αποτέλεσμα να στερεί τις προσφεύγουσες από τον έλεγχο της πράξεως συγκεντρώσεως, τον οποίο θα ασκούσε η Επιτροπή βάσει του κανονισμού 4064/89, και από τα δικαιώματα που παρέχει ο κανονισμός αυτός στους τρίτους ως προς τη διαδικασία, καθώς και από την προβλεπόμενη από τη Συνθήκη ένδικη προστασία, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η απόφαση αυτή είναι ικανή να επηρεάσει τη νομική κατάσταση των προσφευγουσών.
- 65 Ο επηρεασμός αυτός είναι μάλιστα άμεσος, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση δεν απαιτεί τη λήψη κανενός συμπληρωματικού εκτελεστικού μέτρου, προκειμένου η παραπομπή να παραγάγει τα αποτελέσματά της. Πράγματι, μόλις η προσβαλλόμενη απόφαση εκδοθεί από την Επιτροπή, η παραπομπή στο οικείο κράτος μέλος είναι άμεση και το κράτος μέλος αυτό καθίσταται, ως εκ τούτου, αρμόδιο να εκτιμήσει βάσει της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού την πράξη συγκεντρώσεως που αποτελεί το αντικείμενο της παραπομπής.

- 66 Επιπλέον, ενδείκνυται να υπενθυμιστεί ότι οι ισπανικές αρχές ήταν αυτές που ζήτησαν από την Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 2, του κανονισμού 4064/89, να τους παραπέμψει την εξέταση των αποτελεσμάτων της συγκεκριμένης εντός των σχετικών αγορών στην Ισπανία. Υπό τις περιστάσεις αυτές, αποκλείεται οι ισπανικές αρχές να μη δώσουν συνέχεια στην προσβαλλόμενη απόφαση, πράγμα που άλλωστε επιβεβαιώνεται εν προκειμένω από το γεγονός ότι οι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ισπανικές αρχές εξέδωσαν στις 29 Νοεμβρίου 2002 απόφαση σχετικά με την επίδικη συγκέντρωση.
- 67 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά άμεσα τις προσφεύγουσες.
- 68 Η ορθότητα της διαπιστώσεως αυτής δεν αναιρείται από το γεγονός ότι, όπως τόνισε η Επιτροπή, οι προσφεύγουσες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή κατά της απόφασης της εθνικής αρχής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την εσωτερική νομοθεσία, και ενδεχομένως να ζητήσουν, κατά την εκδίκαση της προσφυγής αυτής, την υποβολή αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως σύμφωνα με το άρθρο 234 ΕΚ. Πράγματι, η δυνατότητα ασκήσεως ενδίκων μέσων ή βοηθημάτων ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων δεν αποκλείει τη δυνατότητα απευθείας προσβολής, ενώπιον των κοινοτικών δικαστών, της νομιμότητας αποφάσεως κοινοτικού οργάνου βάσει του άρθρου 230 ΕΚ (προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 40 απόφαση Air France κατά Επιτροπής, σκέψη 69, και προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψη 290).

Επί του ζητήματος αν η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά τις προσφεύγουσες ατομικά

- 69 Ενδείκνυται να υπενθυμιστεί ότι όποιος δεν είναι αποδέκτης αποφάσεως δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι η απόφαση τον αφορά ατομικά παρά μόνον αν η απόφαση αυτή τον αφορά λόγω ορισμένων ιδιαίτερων ιδιοτήτων του ή λόγω ορισμένης πραγματικής καταστάσεως που προσιδιάζει μόνο σ' αυτόν και επομένως τον εξατομικεύει σχεδόν

όπως τον αποδέκτη (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1963, 25/62, Plaumann κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 937, και προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 41 απόφαση Unión de Pequeños Agricultores κατά Συμβουλίου, σκέψη 36).

- 70 Εν προκειμένω, η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι η ανταγωνιστικότητα των προσφευγουσών επηρεάζεται από την πράξη συγκεντρώσεως της οποίας η εξέταση παραπέμφθηκε στις ισπανικές αρχές. Δεν αμφισβητείται, πράγματι, ότι οι προσφεύγουσες είναι σήμερα οι κυριότεροι ανταγωνιστές των μετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων στις περισσότερες από τις σχετικές αγορές. Για παράδειγμα, στην αιτιολογική σκέψη 84 της προσβαλλόμενης αποφάσεως αναφέρεται ότι «τα αρνητικά αποτελέσματα που θα μπορούσε να έχει επί του ανταγωνισμού η κοινοποιηθείσα πράξη [...] ενέχουν ιδιαίτερη απειλή για τις επιχειρήσεις καλωδιακών τηλεπικοινωνιών στην Ισπανία, οι οποίες αποτελούν την κυριότερη (και σχεδόν τη μόνη, αν ληφθεί υπόψη η κατάσταση της χερσαίας ψηφιακής τηλεοράσεως στην Ισπανία) πηγή ανταγωνισμού έναντι της δορυφορικής τηλεοπτικής πλατφόρμας που θα δημιουργηθεί από τη συγχώνευση» και ότι «αυτές οι επιχειρήσεις καλωδιακών τηλεπικοινωνιών [...] αποτελούν επίσης τους κυριότερους (ουσιαστικούς σε ορισμένες περιπτώσεις, δυνητικούς σε άλλες) ανταγωνιστές της Telefónica σε διάφορες αγορές τηλεπικοινωνιών στις οποίες δεσπόζει ήδη ο παραδοσιακός αυτός ισπανικός τηλεπικοινωνιακός φορέας».
- 71 Επιπλέον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες μετέσχον στη διοικητική διαδικασία που οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως.
- 72 Συγκεκριμένα, όσον αφορά τις προσφεύγουσες της υποθέσεως T-346/02, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι στις 27 Ιουνίου 2002 η ΟΝΟ ήλθε σε επαφή με την Επιτροπή, η οποία της ζήτησε στις 18 Ιουλίου 2002 ορισμένα στοιχεία βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού 4064/89, τα οποία η ΟΝΟ παρέσχε με έγγραφο της 23ης Ιουλίου 2002. Η συμμετοχή της ΟΝΟ στη διοικητική διαδικασία μπορεί να θεωρηθεί ότι ισοδυναμεί με συμμετοχή των προσφευγουσών της υποθέσεως T-346/02. Οι προσφεύγουσες αυτές εξήγησαν, κατόπιν ερωτήσεως που τους έθεσε το Πρωτοδικείο, ότι, όπως προκύπτει από το προαναφερθέν έγγραφο της 23ης Ιουλίου 2002, η ΟΝΟ αποτελεί την επωνυμία υπό την οποία δρουν όλες οι προσφεύγουσες εντός της ισπανικής αγοράς. Με το έγγραφο αυτό και με την απάντηση που έδωσαν στο Πρωτοδικείο οι

προσφεύγουσες εξήγησαν, χωρίς να αντικρουστούν από την Επιτροπή, ότι «ΟΝΟ» είναι η επωνυμία υπό την οποία δρα ο όμιλος επιχειρήσεων καλωδιακών τηλεπικοινωνιών που απαρτίζεται από την εταιρία Grupo ΟΝΟ, η οποία κατέχει το 100 % των μετοχών της Cableuropa, η οποία κατέχει με τη σειρά της την πλειοψηφία των μετοχών των λοιπών επιχειρήσεων καλωδιακών τηλεπικοινωνιών που έχουν ασκήσει την προσφυγή στην υπόθεση T-346/02.

- 73 Ομοίως, η Aunacable αφενός και οι λοιπές προσφεύγουσες της υποθέσεως T-347/02 αφετέρου απέστειλαν στην Επιτροπή έγγραφα στις 9 και στις 22 Ιουλίου 2002 αντίστοιχα, με τα οποία ισχυρίστηκαν ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89. Στις 18 Ιουλίου 2002 η Επιτροπή ζήτησε από τις προσφεύγουσες ορισμένα στοιχεία βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού 4064/89 και οι προσφεύγουσες ανταποκρίθηκαν στο αίτημα της Επιτροπής στις 26 Ιουλίου 2002 (πλην της Aunacable) και στις 31 Ιουλίου 2002 (η Aunacable).
- 74 Με δεδομένο αυτό το πλαίσιο, επιβάλλεται, πρώτον, η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες θα είχαν το δικαίωμα να ακουστούν από την Επιτροπή, αν η Επιτροπή είχε αποφασίσει να μην παραπέμψει την υπόθεση στις ισπανικές αρχές και, αντίθετα, είχε κινήσει τη λεγόμενη «δεύτερη φάση» της διαδικασίας του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 4064/89.
- 75 Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 4, του κανονισμού 4064/89, οι τρίτοι έχουν το δικαίωμα να ακουστούν από την Επιτροπή, κυρίως πριν από την έκδοση αποφάσεως μετά την περάτωση της δεύτερης φάσης, εφόσον έχουν υποβάλει αίτηση ακροάσεως και έχουν αποδείξει ότι έχουν επαρκές συμφέρον προς τούτο (απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Νοεμβρίου 1997, T-290/94, Kaysersberg κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-2137, σκέψη 105). Δεδομένου ότι η πράξη συγκεντρώσεως, της οποίας η εξέταση παραπέμφθηκε στις ισπανικές αρχές, επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα των προσφευγουσών, οι προσφεύγουσες θα είχαν συνεπώς επαρκές συμφέρον να πραγματοποιηθεί η ακρόασή τους (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Kaysersberg κατά Επιτροπής, σκέψη 109).

- 76 Οι προσφεύγουσες όμως, για τις οποίες ισχύουν οι διαδικαστικές προϋποθέσεις του άρθρου 18, παράγραφος 4, του κανονισμού 4064/89, δεν μπορούν να επιτύχουν την τήρηση των διαδικαστικών αυτών εγγυήσεων παρά μόνον αν έχουν τη δυνατότητα να προσβάλουν την προσβαλλόμενη απόφαση ενώπιον των κοινοτικών δικαστών (βλ. συναφώς την προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 41 απόφαση Cook κατά Επιτροπής, σκέψη 23).
- 77 Δεύτερον, πρέπει να τονιστεί ότι, αν δεν είχε πραγματοποιηθεί η παραπομπή, η τελική εγκριτική απόφαση που θα είχε λάβει η Επιτροπή βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 4064/89 θα αφορούσε επίσης ατομικά τις προσφεύγουσες, ως ανταγωνιστικές επιχειρήσεις.
- 78 Πρέπει συνεπώς να γίνει δεκτό ότι, αν δεν είχε πραγματοποιηθεί η παραπομπή, οι προσφεύγουσες θα νομιμοποιούνταν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως, βάσει του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, προκειμένου να προσβάλουν τις εκτιμήσεις στις οποίες θα είχε προβεί η Επιτροπή σχετικά με τα αποτελέσματα της συγκεντρώσεως εντός των σχετικών αγορών στην Ισπανία (βλ. συναφώς την προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψη 295).
- 79 Δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έχει ως αποτέλεσμα να στερεί τις προσφεύγουσες από τη δυνατότητα να προσβάλουν ενώπιον του Πρωτοδικείου ορισμένες εκτιμήσεις, τις οποίες θα νομιμοποιούνταν να προσβάλουν αν δεν είχε πραγματοποιηθεί η παραπομπή, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά ατομικά τις προσφεύγουσες όπως ακριβώς θα τις αφορούσε η εγκριτική απόφαση που θα εκδιδόταν σε περίπτωση που δεν είχε πραγματοποιηθεί η παραπομπή (βλ. συναφώς την προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψη 297).
- 80 Κατά συνέπεια, πρέπει να θεωρηθεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά τις προσφεύγουσες ατομικά.

- 81 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά τις προσφεύγουσες άμεσα και ατομικά.
- 82 Κατά συνέπεια, οι προσφυγές είναι παραδεκτές.

Επί της ουσίας

- 83 Προς στήριξη των προσφυγών τους οι προσφεύγουσες προβάλλουν από κοινού τρεις λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος λόγος στηρίζεται σε ισχυρισμό περί παραβάσεως του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89, καθόσον η πράξη συγκεντρώσεως έχει αποτελέσματα που βαίνουν πέραν των ορίων της ισπανικής επικράτειας. Ο δεύτερος λόγος στηρίζεται επίσης σε ισχυρισμό περί παραβάσεως του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89 και περί παραβίασεως της αρχής της χρηστής διοικήσεως, καθόσον η Επιτροπή μπορεί κατ' εξαίρεση μόνο να παραπέμψει στις εθνικές αρχές τις πράξεις συγκεντρώσεως, αν οι αγορές τις οποίες αφορά η συγκέντρωση αποτελούν σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς. Ο τρίτος λόγος ακυρώσεως στηρίζεται σε ισχυρισμό περί παραβάσεως του άρθρου 253 ΕΚ. Οι προσφεύγουσες στην υπόθεση T-346/02 προβάλλουν επίσης ένα τέταρτο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε ισχυρισμό περί παραβάσεως του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση περιέχει παραπομπή στις ισπανικές αρχές «εν λευκώ». Πριν από την εξέταση του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ενδείκνυται να εξεταστούν ο πρώτος, ο δεύτερος και ο τέταρτος λόγος.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε ισχυρισμό περί παραβάσεως του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89, καθόσον η πράξη συγκεντρώσεως έχει αποτελέσματα που βαίνουν πέραν των ορίων της ισπανικής επικράτειας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 84 Οι προσφεύγουσες αμφοτέρων των υποθέσεων ισχυρίζονται ότι εν προκειμένω το άρθρο 9 του κανονισμού 4064/89 δεν επέτρεπε στην Επιτροπή να παραπέμψει στις εθνικές αρχές την εξέταση της επίμαχης πράξεως συγκεντρώσεως.

85 Στην υπόθεση Τ-346/02 οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι από το άρθρο 9, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να παραπέμψει στις εθνικές αρχές την εξέταση μιας πράξεως συγκεντρώσεως, όταν οι σχετικές αγορές υπερβαίνουν τα όρια ενός κράτους μέλους. Δεδομένου ότι η συγκέντρωση έχει προφανώς διεθνή διάσταση ή, εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή δεν μπορούσε να απορρίψει αυτοδικαίως το ενδεχόμενο αυτό, η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 9, παράγραφος 2, του κανονισμού.

86 Για να αποδείξουν τη διεθνή διάσταση της επίμαχης πράξεως συγκεντρώσεως, οι προσφεύγουσες της υποθέσεως Τ-346/02 εκθέτουν, πρώτον, ότι οι όμιλοι Telefonica, Canal+, Vivendi και Prisa έχουν δυναμική παρουσία στην ευρωπαϊκή αγορά τόσο των τηλεπικοινωνιακών δραστηριοτήτων όσο και της συνδρομητικής τηλεοράσεως. Δεύτερον, οι τηλεπικοινωνιακές αγορές βγαίνουν πέραν των εθνικών συνόρων, τα δίκτυα Internet δεν έχουν εθνικό χαρακτήρα και ένας μεγάλος αριθμός υπηρεσιών, π.χ. τα μεταδιδόμενα δορυφορικά σήματα, έχουν διασυνοριακό χαρακτήρα. Τρίτον, η αγορά ραδιοτηλεοπτικών δικαιωμάτων έχει επίσης διασυνοριακή διάσταση. Η ίδια η Επιτροπή αναγνώρισε, με την απόφαση της 21ης Μαρτίου 2002, Β Sky Β/Kirch Pay TV (COMP/JV.37), ότι, εντός της αγοράς ραδιοτηλεοπτικών δικαιωμάτων, η απόκτηση των δικαιωμάτων και η εκμετάλλευσή τους έχουν ευρωπαϊκό, αν όχι παγκόσμιο, χαρακτήρα.

87 Οι ίδιες αυτές προσφεύγουσες τόνισαν, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι οι μετέχουσες στην πράξη συγκεντρώσεως επιχειρήσεις ομολόγησαν οι ίδιες, με την κοινοποίηση της πράξεως αυτής, ότι ορισμένες από τις σχετικές αγορές έβγαίνουν πέραν των ισπανικών συνόρων, και ιδίως η αγορά των υπηρεσιών μέσω δορυφόρου, η αγορά των τεχνικών υπηρεσιών, οι ραδιοτηλεοπτικές αγορές (π.χ. η παραγωγή κινηματογραφικών έργων, η οποία αποτελεί παγκόσμια αγορά), καθώς και η αγορά των δικαιωμάτων αναμεταδόσεως των αθλητικών γεγονότων, εντός της οποίας οι τηλεοπτικοί φορείς ανταγωνίζονται τηλεοπτικούς σταθμούς που δρουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι προσφεύγουσες παρατηρούν ότι τα γλωσσικά εμπόδια βγαίνουν εξαφανιζόμενα και ότι η μετάδοση κινηματογραφικών έργων και αθλητικών προγραμμάτων μέσω Internet δίδει πρόσβαση στα έργα και προγράμματα αυτά σε χρήστες που δεν βρίσκονται στην Ισπανία, αλλά σε άλλα κράτη, και τους δίδει τη δυνατότητα να επιλέγουν τη γλώσσα της προτιμήσεώς τους. Με την προσβαλλόμενη

απόφαση η Επιτροπή εξέθεσε απλώς ότι ορισμένες από τις αγορές που μνημόνευαν οι εθνικές αρχές στην αίτησή τους περί παραπομπής δεν έπρεπε να εξεταστούν, διότι δεν δημιουργούσαν εμπόδια από άποψη ανταγωνισμού, αλλά δεν ανέλυσε το ζήτημα αν οι αγορές αυτές αποτελούσαν εθνικές αγορές.

88 Προς στήριξη των επιχειρημάτων τους οι προσφεύγουσες κατέθεσαν, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αντίγραφο του μη απόρρητου κειμένου της κοινοποιήσεως της επίμαχης πράξεως συγκεντρώσεως.

89 Κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως διατύπωσαν ακόμη την παρατήρηση ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να παραπέμψει την υπόθεση στις εθνικές αρχές παρά μόνον αν οι αρχές αυτές είχαν χαρακτηρίσει, με την αίτησή τους περί παραπομπής, τις επίμαχες αγορές ως εθνικές. Στις προσφεύγουσες όμως δεν διαβιβάστηκε το αναθεωρημένο κείμενο αυτής της αιτήσεως παραπομπής ούτε κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής ούτε εξάλλου κατά τη διάρκεια των διαδικασιών ενώπιον των ισπανικών αρχών. Δεδομένου ότι το εν λόγω έγγραφο περιελήφθη στη δικογραφία, αφού προηγουμένως το ζήτησε το Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο οφείλει να εξακριβώσει αν η αίτηση παραπομπής πληρούσε τις προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 9 του κανονισμού 4064/89.

90 Στην υπόθεση T-347/02 οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή προέβη σε προδήλως εσφαλμένη εκτίμηση, δεχόμενη, με την αιτιολογική σκέψη 119 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, ότι «η πράξη συγκεντρώσεως ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης μόνον εντός αγορών με εθνική διάσταση, στο εσωτερικό του Βασιλείου της Ισπανίας», χωρίς να αναλύσει τα ενδεχόμενα διασυνοριακά αποτελέσματα της κοινοποιηθείσας πράξεως. Αν όμως υπήρχαν τέτοια αποτελέσματα, δεν επιτρεπόταν η παραπομπή της υποθέσεως στις ισπανικές αρχές, διότι δεν θα πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89.

91 Οι προσφεύγουσες της υποθέσεως αυτής ισχυρίζονται ότι η πράξη συγκεντρώσεως επρόκειτο να έχει διασυνοριακά αποτελέσματα. Τονίζουν κατ' αρχάς ότι οι επιχει-

ρήσεις που αφορούσε δυνητικά η πράξη συγκεντρώσεως δεν είναι μόνον οι ανταγωνιστικές επιχειρήσεις που δρουν εντός της ισπανικής αγοράς συνδρομητικής τηλεοράσεως πολλαπλών καναλιών, αλλά και άλλες επιχειρήσεις σε συναφείς αγορές (κυρίως στην αγορά μεταδόσεως κινηματογραφικών έργων και αθλητικών προγραμμάτων), οι οποίες δεν είναι εγκατεστημένες κατ' ανάγκη εντός της ισπανικής αγοράς. Για παράδειγμα, αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η Canal+ αποτελεί μία από τις εταιρίες που μετέχουν στον από κοινού έλεγχο της πλατφόρμας που δημιουργείται με την πράξη συγκεντρώσεως και ότι η εταιρία αυτή έχει συμφέροντα εντός της τηλεοπτικής αγοράς σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι πιθανό ότι η πράξη συγκεντρώσεως θα έχει ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της θέσης της επιχειρήσεως αυτής εντός των διεθνών αγορών κινηματογραφικών έργων και αθλητικών προγραμμάτων, οι οποίες βρίσκονται σε προηγούμενο στάδιο έναντι της αγοράς της συνδρομητικής τηλεοράσεως. Όπως και οι άλλες προσφεύγουσες, οι προσφεύγουσες στην υπόθεση T-347/02 τονίζουν ότι η ίδια η Επιτροπή ομολόγησε, με την προπαρατεθείσα απόφαση B Sky B/Kirch Pay TV, ότι εντός της αγοράς των ραδιοτηλεοπτικών δικαιωμάτων η απόκτηση και εκμετάλλευση δικαιωμάτων είναι δραστηριότητες που αφορούν περισσότερα του ενός κράτη μέλη. Τέλος, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή έπρεπε επίσης, κατά την εξέταση του φακέλου της κοινοποιηθείσας πράξεως συγκεντρώσεως, να αναλύσει τις συμφωνίες τις λεγόμενες output deals, τις οποίες συνάπτουν οι εταιρίες που δρουν στην αγορά της συνδρομητικής τηλεοράσεως με τις μεγάλες αμερικανικές κινηματογραφικές εταιρίες.

92 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση οι προσφεύγουσες της υποθέσεως T-347/02 παρατήρησαν ότι, για να αποδειχθεί η ύπαρξη μιας ή περισσότερων «διακεκριμένων αγορών» υπό την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 4064/89, δεν αρκούσε ο εθνικός χαρακτήρας των σχετικών γεωγραφικών αγορών. Συγκεκριμένα, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να θεωρείται ως «διακεκριμένη αγορά» παρά μόνον αν η δομή του ανταγωνισμού στο κράτος αυτό διαφέρει από τη δομή του ανταγωνισμού σε άλλα κράτη μέλη.

93 Πρώτον, οι προσφεύγουσες τονίζουν στο πλαίσιο αυτό ότι το γλωσσικό κριτήριο δεν αρκεί για τον χαρακτηρισμό μιας αγοράς ως «διακεκριμένης», δεδομένου μάλιστα ότι το ίδιο περιεχόμενο μπορεί να προσφέρεται σε διάφορες γλώσσες, όπως συμβαίνει π.χ. με τα κινηματογραφικά έργα σε δίσκους DVD. Δεύτερον, η εθνική νομοθεσία για τον ραδιοτηλεοπτικό τομέα δεν δημιουργεί εμπόδια για την είσοδο στην αγορά που να προσιδιάζουν στην Ισπανία, αν ληφθεί υπόψη ο βαθμός κοινωνικής εναρμονίσεως των εφαρμοστέων κανόνων, πράγμα που επισημάνθηκε, μεταξύ άλλων, με την απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιανουαρίου 2002, C-390/99, Canal Satélite Digital (Συλλογή 2002, σ. I-607). Τρίτον, το γεγονός ότι η κατανομή των

δικαιωμάτων μεταδόσεως έργων και αθλητικών γεγονότων πραγματοποιείται σε περιφερειακή βάση δεν καθιστά την ισπανική αγορά «διακεκριμένη αγορά», δεδομένου ότι η διανομή εκπομπών με το ίδιο περιεχόμενο πραγματοποιείται αλλού με βάση τα ίδια λειτουργικά μορφότυπα και το ίδιο σύστημα τελών.

- 94 Κατά τις προσφεύγουσες, υπάρχουν πολλά στοιχεία από τα οποία συνάγεται ότι η ισπανική αγορά δεν πρέπει να χαρακτηριστεί ως «διακεκριμένη αγορά». Κατ' αρχάς, το γεγονός ότι η Sogecable ανήκει στον όμιλο Canal+ αντανάκλα τη διαδικασία παγιώσεως που βρίσκεται επί του παρόντος σε εξέλιξη σε όλες τις ευρωπαϊκές αγορές, δεδομένων των οικονομικών δυσχερειών του ραδιοτηλεοπτικού τομέα. Επιπλέον, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα προσφερόμενα προϊόντα και οι προσφερόμενες υπηρεσίες είναι ίδια ακριβώς φύσεως σε όλες τις ευρωπαϊκές αγορές. Τέλος, τα εμπόδια στην πρόσβαση είναι ακριβώς τα ίδια και αφορούν κυρίως την πρόσβαση στο περιεχόμενο των εκπομπών και στη δεσπόζουσα πλατφόρμα διανομής.
- 95 Οι προσφεύγουσες αντικρούουν το επιχείρημα ότι προέβαλαν νέους ισχυρισμούς κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Οι προσφεύγουσες εξηγούν ότι προσάρμοσαν την επιχειρηματολογία τους στην προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, η οποία εκδόθηκε μετά την κατάθεση των προσφυγών τους. Απλώς ανέπτυξαν περαιτέρω τα επιχειρήματα τα οποία είχαν ήδη διατυπώσει με τα δικόγραφα των προσφυγών τους. Οι προσφεύγουσες της υποθέσεως T-347/02 προσθέτουν ότι το επιχείρημα ότι η εθνική διάσταση μιας αγοράς δεν αρκεί για να καταστεί η αγορά αυτή «διακεκριμένη», υπό την έννοια του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89, είχε ήδη διατυπωθεί με το έγγραφο που είχαν αποστείλει στην Επιτροπή στις 22 Ιουλίου 2002.
- 96 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, απαντά στα ανωτέρω ότι το αποφασιστικό κριτήριο βάσει του οποίου προσδιορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες έχει τη διακριτική ευχέρεια να παραπέμψει μια υπόθεση στις εθνικές αρχές είναι η ύπαρξη κινδύνου διαταράξεως του ανταγωνισμού στις αγορές του κράτους μέλους που εμφανίζουν τα χαρακτηριστικά διακεκριμένων αγορών. Η προσβαλλόμενη απόφαση, αφού προέβη, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού, στον προσδιορισμό των γεωγραφικών αγορών αναφοράς και στην ανάλυση των αποτελεσμάτων που θα είχε η πράξη συγκεκριμένης ως προς τον ανταγωνισμό εντός των αγορών αυτών, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω πράξη ενείχε τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης μόνον εντός αγορών του Βασιλείου της Ισπανίας που έχουν εθνική διάσταση.

- 97 Η παρουσία των ομίλων Telefónica, Canal+ και Vivendi σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή αγορά, καθώς και οι διεθνείς δραστηριότητες των εν λόγω ομίλων, δεν αρκούν για να προσδιορίσουν τη γεωγραφική διάσταση των διαφόρων αγορών προϊόντων, εντός των οποίων δρουν οι όμιλοι αυτοί. Ομοίως, τα διασυνοριακά αποτελέσματα μιας συγκεντρώσεως δεν είναι κρίσιμα για να ληφθεί απόφαση αν ένα σχέδιο συγκεντρώσεως πρέπει να παραπεμφθεί στις εθνικές αρχές.
- 98 Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι οι προσφεύγουσες διατύπωσαν για πρώτη φορά κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ορισμένους ισχυρισμούς που δεν περιείχονταν στο δικόγραφο της προσφυγής. Για παράδειγμα, αποτελεί νέο ισχυρισμό το επιχείρημα περί υπάρξεως ορισμένων «άλλων αγορών», στις οποίες αναφέρθηκαν, κατά τις προσφεύγουσες, αφενός οι μετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις με το έγγραφο κοινοποιήσεως και αφετέρου οι ισπανικές αρχές με την αίτηση παραπομπής, και ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, τις αγορές αυτές. Επιπλέον, το δικόγραφο της προσφυγής δεν περιέχει, κατά την Επιτροπή, την επιχειρηματολογία περί της διακρίσεως που πρέπει να γίνεται μεταξύ της έννοιας «διακεκριμένη αγορά» του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 4064/89 και της έννοιας της σχετικής γεωγραφικής αγοράς. Το Πρωτοδικείο θα πρέπει επομένως να απορρίψει τους ισχυρισμούς αυτούς ως απαράδεκτους, σύμφωνα με το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας. Οι προσφεύγουσες δεν επιτρέπεται να επικαλούνται την απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής (που παρατέθηκε ανωτέρω στη σκέψη 53), η οποία εκδόθηκε μεταξύ της καταθέσεως του δικογράφου της προσφυγής και της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, δεδομένου ότι, κατά πάγια νομολογία, η έκδοση δικαστικής αποφάσεως μετά την κατάθεση του δικογράφου της προσφυγής δεν αποτελεί νέο στοιχείο υπό την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας. Όσον αφορά τον ισχυρισμό των προσφευγουσών ότι ορισμένα επιχειρήματα περιείχονταν ήδη στα έγγραφα που είχαν επισυνάψει στο δικόγραφο της προσφυγής τους, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το Πρωτοδικείο δεν οφείλει να εντοπίζει στα παραρτήματα της προσφυγής τους ισχυρισμούς που δεν έχουν διατυπωθεί με το δικόγραφο της προσφυγής.
- 99 Εν πάση περιπτώσει, η επιχειρηματολογία των προσφευγουσών δεν είναι, κατά την Επιτροπή, βάσιμη.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 100 Ενδείκνυται να υπενθυμιστεί ότι οι ισπανικές αρχές ζήτησαν την παραπομπή της εξετάσεως της πράξεως συγκεντρώσεως βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 4064/89. Κατά την προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή

διαπίστωσε ότι «η πράξη συγκεντρώσεως ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης μόνον εντός αγορών με εθνική διάσταση, στο εσωτερικό του Βασιλείου της Ισπανίας» (αιτιολογική σκέψη 119). Η Επιτροπή αποφάσισε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 4064/89, να παραπέμψει την υπόθεση στις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ισπανικές αρχές, οι οποίες όφειλαν να αποφανθούν βάσει της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού.

101 Από το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 4064/89 προκύπτει ότι η δυνατότητα παραπομπής μιας πράξεως συγκεντρώσεως, βάσει του άρθρου 9 του εν λόγω κανονισμού, εξαρτάται από τη σωρευτική πλήρωση δύο προϋποθέσεων. Πρώτον, η συγκέντρωση πρέπει να ενέχει τον κίνδυνο να δημιουργήσει ή να ενισχύσει μια δεσπόζουσα θέση, με συνέπεια τη σημαντική παρεμπόδιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε μια αγορά στο εσωτερικό του οικείου κράτους μέλους. Δεύτερον, η αγορά αυτή πρέπει να εμφανίζει όλα τα χαρακτηριστικά μιας διακεκομμένης αγοράς.

102 Όσον αφορά την τήρηση των προϋποθέσεων που προβλέπει το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 4064/89, τονίζεται ότι οι προϋποθέσεις παραπομπής που προβλέπει η εν λόγω διάταξη έχουν νομικό χαρακτήρα και πρέπει να ερμηνευθούν βάσει αντικειμενικών στοιχείων. Για τον λόγο αυτό, ο κοινοτικός δικαστής πρέπει, ενόψει αφενός των συγκεκριμένων στοιχείων της διαφοράς που έχει υποβληθεί στην κρίση του και αφετέρου του τεχνικού ή πολύπλοκου χαρακτήρα των εκτιμήσεων της Επιτροπής, να ασκεί πλήρη έλεγχο ως προς το ζήτημα αν η εν λόγω συγκέντρωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού (απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53, σκέψη 326).

103 Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν ότι η συγκέντρωση ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης στην Ισπανία στις διάφορες αγορές προϊόντων τις οποίες έχει προσδιορίσει η προσβαλλόμενη απόφαση.

- 104 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν εντούτοις ότι δεν πληρούνται εν προκειμένω η δεύτερη προϋπόθεση. Κατά τις προσφεύγουσες, οι αγορές προϊόντων που προσδιορίστηκαν με την προσβαλλόμενη απόφαση δεν αποτελούν αγορές εντός κράτους μέλους που να εμφανίζουν τα χαρακτηριστικά διακεκριμένης αγοράς.
- 105 Συναφώς, επιβάλλεται να τονιστεί ευθύς εξ αρχής ότι, κατά το άρθρο 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 4064/89, η Επιτροπή διαπιστώνει την ύπαρξη διακεκριμένης αγοράς «λαμβάνοντας υπόψη την οικεία αγορά αγαθών ή υπηρεσιών και τη γεωγραφική αγορά αναφοράς σύμφωνα με την παράγραφο 7».
- 106 Επομένως, από την ερμηνεία του άρθρου 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, σε συνδυασμό με την παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου του κανονισμού 4064/89 προκύπτει ότι η Επιτροπή, προκειμένου να εξακριβώσει αν ένα κράτος μέλος αποτελεί διακεκριμένη αγορά υπό την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα κριτήρια που προβλέπει το άρθρο 9, παράγραφος 7, του κανονισμού αυτού, δηλαδή κυρίως τη φύση και τα χαρακτηριστικά των οικείων αγαθών ή υπηρεσιών, την ύπαρξη εμποδίων εισόδου στην αγορά, τις προτιμήσεις των καταναλωτών και την ύπαρξη σημαντικών διαφορών μεταξύ των διαφόρων περιοχών ως προς τα μερίδια αγοράς ή τις τιμές (προσπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψη 333).
- 107 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση οι προσφεύγουσες της υποθέσεως T-347/02 υποστήριξαν ότι, για να μπορεί μια εθνική αγορά να θεωρηθεί ως «διακεκριμένη αγορά» υπό την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 2, του κανονισμού 4064/89, πρέπει η εν λόγω αγορά να διαφέρει από τις άλλες αγορές όχι μόνο για τον λόγο ότι αποτελεί χωριστή γεωγραφική αγορά, αλλά και για τον λόγο ότι η δομή του ανταγωνισμού εντός της εν λόγω αγοράς διαφέρει από τη δομή του ανταγωνισμού σε άλλα κράτη μέλη.
- 108 Επιβάλλεται κατ' αρχάς να εξεταστεί το παραδεκτό του επιχειρήματος αυτού, το οποίο προβλήθηκε για πρώτη φορά κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

- 109 Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, αν και το άρθρο 76α, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι, στο πλαίσιο της ταχείας διαδικασίας, οι διάδικοι μπορούν να συμπληρώνουν τα επιχειρήματά τους και να προτείνουν αποδεικτικά μέσα κατά την προφορική διαδικασία, αιτιολογώντας την καθυστερημένη πρόταση αυτών των αποδεικτικών μέσων, από το ίδιο το γράμμα της εν λόγω διατάξεως προκύπτει ότι η διάταξη αυτή εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του άρθρου 48 του Κανονισμού Διαδικασίας, του οποίου η παράγραφος 2 προβλέπει ότι κατά τη διάρκεια της δίκης απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών, εκτός αν στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκλυψαν κατά τη διαδικασία.
- 110 Η προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, η οποία εκδόθηκε μετά την άσκηση των προσφυγών και στην οποία παραπέμπουν οι προσφεύγουσες για να αιτιολογήσουν τη διατύπωση του επιχειρήματος που παρατίθεται ανωτέρω στη σκέψη 107, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως στοιχείο που επιτρέπει την προβολή νέου ισχυρισμού. Συγκεκριμένα, η απόφαση αυτή απλώς επιβεβαίωσε μια νομική κατάσταση την οποία οι προσφεύγουσες γνώριζαν κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής τους (απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Απριλίου 1982, 11/81, Dürbeck κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 1251, σκέψη 17, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Δεκεμβρίου 1996, T-521/93, Atlanta κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. ΙΙ-1707, σκέψη 39).
- 111 Εντούτοις, ο ισχυρισμός που αποτελεί ανάπτυξη λόγου που προβλήθηκε προηγουμένως, άμεσα ή έμμεσα, με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο και συνδέεται στενά με τον λόγο αυτόν πρέπει να κρίνεται παραδεκτός (απόφαση του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, T-252/97, Dürbeck κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. ΙΙ-3031, σκέψη 39).
- 112 Εν προκειμένω πάντως επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το επιχείρημα που παρατίθεται ανωτέρω στη σκέψη 107 δεν υπερβαίνει το πλαίσιο της διαφοράς το οποίο χαραχθηκε με το δικόγραφο της προσφυγής.
- 113 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι οι προσφεύγουσες της υποθέσεως T-347/02 ισχυρίζονται, με το δικόγραφο της προσφυγής τους, ότι η Επιτροπή, παραπέμποντας στις

εθνικές αρχές μια πράξη συγκεντρώσεως παρά τη μη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89, προέβη σε εσφαλμένη εκτίμηση. Χωρίς να χρειάζεται να εξακριβωθεί κατά πόσον οι προσφεύγουσες, με το δικόγραφο της προσφυγής, επικαλέστηκαν την ύπαρξη διαφοράς μεταξύ της έννοιας «διακεκριμένη αγορά» και της έννοιας «γεωγραφική αγορά αναφοράς», από το δικόγραφο της προσφυγής προκύπτει ότι οι προσφεύγουσες έβαλλαν κατά της ελλείψεως νομιμότητας της προσβαλλόμενης αποφάσεως στηριζόμενες στην εκ μέρους της Επιτροπής εσφαλμένη εφαρμογή των προϋποθέσεων του άρθρου 9 του εν λόγω κανονισμού, και συγκεκριμένα της προϋποθέσεως περί υπάρξεως διακεκριμένων αγορών. Στο πλαίσιο αυτό, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα επιχειρήματα περί διακρίσεως μεταξύ των εννοιών «διακεκριμένη αγορά» και «γεωγραφική αγορά αναφοράς» αποτελούν απλώς την ανάπτυξη της επιχειρηματολογίας που είχαν διατυπώσει οι προσφεύγουσες με το δικόγραφο της προσφυγής τους και σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή, κρίνοντας ότι οι σχετικές αγορές αγαθών αποτελούσαν αγορές εντός κράτους μέλους που εμφάνιζαν όλα τα χαρακτηριστικά διακεκριμένης αγοράς, παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89. Το επιχείρημα που παρατίθεται ανωτέρω στη σκέψη 107 συνδέεται στενά με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως που προβάλλεται με το δικόγραφο της προσφυγής και συνεπώς πρέπει να κριθεί παραδεκτό.

114 Όσον αφορά το βάσιμο του επιχειρήματος αυτού, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 9 του κανονισμού 4064/89 δεν επιδέχεται την προτεινόμενη από τις προσφεύγουσες ερμηνεία. Συγκεκριμένα, από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 9, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι η Επιτροπή οφείλει να εξακριβώνει κατά πόσον πρόκειται για διακεκριμένη αγορά αφού προηγουμένως προσδιορίσει, σε πρώτη φάση, την αγορά των οικείων αγαθών ή υπηρεσιών και, σε δεύτερη φάση, τη γεωγραφική αγορά αναφοράς υπό την έννοια του άρθρου 7.

115 Όπως συνάγεται τόσο από το άρθρο 9, παράγραφος 7, του κανονισμού 4064/89, όσο και από το σημείο 8 της ανακοινώσεως της Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού (ΕΕ 1997, C 372, σ. 5), η γεωγραφική αγορά που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην προσφορά και στη ζήτηση προϊόντων ή υπηρεσιών και οι όροι του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και η οποία μπορεί να διακριθεί από τις γειτονικές περιοχές για τον λόγο κυρίως ότι οι όροι του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά από τους όρους που

επικρατούν στις εν λόγω περιοχές. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω στη σκέψη 106, κατά την εκτίμηση αυτή πρέπει να λαμβάνονται κυρίως υπόψη η φύση και τα χαρακτηριστικά των σχετικών αγαθών ή υπηρεσιών, η ύπαρξη εμποδίων για την είσοδο στην αγορά, οι προτιμήσεις των καταναλωτών, καθώς και η ύπαρξη μεταξύ της εξεταζόμενης περιοχής και των γειτονικών περιοχών μεγάλων διαφορών ως προς τα μερίδια που κατέχουν οι επιχειρήσεις στην αγορά ή αξιοσημείωτων διαφορών ως προς τις τιμές.

116 Εφόσον η εκτίμηση όλων αυτών των στοιχείων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι όροι του ανταγωνισμού εντός των σχετικών αγορών αγαθών και υπηρεσιών εντός ενός κράτους μέλους διαφέρουν αισθητά και συνεπώς δημιουργούν διαφορετικές γεωγραφικές αγορές, οι αγορές αυτές πρέπει να θεωρούνται ως διακεκριμένες αγορές υπό την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 2, του κανονισμού 4064/89 (βλ. συναφώς την προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψεις 335 έως 337).

117 Από την άποψη αυτή, δεν έχει σημασία, αντίθετα απ' ό,τι υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, να εξακριβωθεί κατά πόσον ορισμένα διαρθρωτικά στοιχεία των σχετικών αγορών απαντούν επίσης σε άλλες γεωγραφικές αγορές. Εφόσον αποδεικνύεται ότι οι όροι του ανταγωνισμού δεν είναι αρκετά ομοιογενείς και ότι, ειδικότερα, οι προτιμήσεις των καταναλωτών και ορισμένα εμπόδια προσβάσεως έχουν ως αποτέλεσμα να περιορίζεται ορισμένη αγορά στην εθνική επικράτεια κράτους μέλους, δεν αρκεί, προκειμένου να αμφισβητηθεί ότι η εν λόγω αγορά συνιστά διακεκριμένη αγορά, να υπάρχουν σε άλλες περιοχές συγκρίσιμα αγαθά ή συγκρίσιμες υπηρεσίες ή ανάλογες μέθοδοι πωλήσεως. Η δε ύπαρξη παρόμοιων εμποδίων προσβάσεως δεν αναιρεί σε καμία περίπτωση το συμπέρασμα ότι οι οικείες γεωγραφικές αγορές αποτελούν διακεκριμένες αγορές. Αντίθετα, το επιβεβαιώνει.

118 Στο σημείο αυτό επιβάλλεται η εξέταση της επιχειρηματολογίας των προσφευγουσών ότι η Επιτροπή κακώς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπήρχαν διακεκριμένες γεωγραφικές αγορές υπό την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 2, του κανονισμού 4064/89.

- 119 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι ο δικαστικός έλεγχος των εκτιμήσεων της Επιτροπής ως προς τον ορισμό των αγορών αναφοράς συνίσταται στη διαπίστωση της υπάρξεως προδήλου ή προφανούς σφάλματος (βλ. συναφώς απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Ιουνίου 2002, T-342/99, *Airtours* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2585, σκέψεις 26 και 32).
- 120 Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι η Επιτροπή στηρίζεται στα ακόλουθα στοιχεία για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η ισπανική αγορά αποτελεί, για κάθε αγορά αγαθών, τη γεωγραφική αγορά αναφοράς.
- 121 Όσον αφορά την αγορά της συνδρομητικής τηλεοράσεως, η προσβαλλόμενη απόφαση εξηγεί ότι, «έστω και αν ορισμένα τμήματα αγορών, όπως είναι ο αθλητικός τηλεοπτικός σταθμός Eurosport, εκπέμπουν σε ευρωπαϊκή κλίμακα, η τηλεοπτική εκμετάλλευση πραγματοποιείται κυρίως εντός των εθνικών αγορών, κυρίως λόγω της υπάρξεως διαφορετικών εθνικών διατάξεων, γλωσσικών εμποδίων, πολιτιστικών παραγόντων και διαφορετικών όρων ανταγωνισμού σε κάθε κράτος (για παράδειγμα, ως προς τη διάρθρωση της αγοράς της καλωδιακής τηλεοράσεως)», και ότι, «στη συγκεκριμένη περίπτωση της Ισπανίας, η γεωγραφική διάσταση συμπίπτει με την εθνική, για λόγους τόσο γλωσσικούς όσο και νομοθετικούς» (αιτιολογική σκέψη 17).
- 122 Όσον αφορά τις αγορές που βρίσκονται σε προηγούμενο στάδιο έναντι της αγοράς της συνδρομητικής τηλεοράσεως, η Επιτροπή εξηγεί κατ' αρχάς, όσον αφορά τα δικαιώματα αναμεταδόσεως κινηματογραφικών έργων, ότι «τα δικαιώματα [...] μεταβιβάζονται συνήθως κατ' αποκλειστικότητα για διάφορες περιόδους, για συγκεκριμένη γλωσσική ζώνη και για συγκεκριμένη ζώνη μεταδόσεως» και ότι «στην περίπτωση της Ισπανίας τα δικαιώματα μεταδόσεως περιορίζονται στην ισπανική επικράτεια: οι γεωγραφικές αγορές που αντιστοιχούν στα δικαιώματα για τα κινηματογραφικά έργα είναι εθνικές» (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογική σκέψη 26). Η αγορά των δικαιωμάτων αναμεταδόσεως ποδοσφαιρικών αγώνων στους οποίους μετέχουν ισπανικές ομάδες είναι επίσης ισπανική. Κατά την Επιτροπή, τα δικαιώματα αναμεταδόσεως των ποδοσφαιρικών αγώνων έχουν παραχωρηθεί σε ισπανικούς τηλεοπτικούς φορείς (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογική σκέψη 40) και «η εκμετάλλευση των δικαιωμάτων [αυτών] γίνεται κυρίως στην Ισπανία» (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογική σκέψη 41). Όσον αφορά τα δικαιώματα αναμεταδόσεως άλλων αθλητικών γεγονότων και άλλων θεαμάτων για τα οποία ισχύουν

αποκλειστικά δικαιώματα, η Επιτροπή τονίζει ότι οι προτιμήσεις των θεατών διαφέρουν από τη μια χώρα στην άλλη και, επομένως, διαφέρουν επίσης οι όροι του ανταγωνισμού για την αγοραπωλησία των δικαιωμάτων αυτών (σκέψη 57). Η αγορά των δικαιωμάτων αναμεταδόσεως των γεγονότων αυτών έχει στην Ισπανία, για γλωσσικούς και πολιτιστικούς λόγους, εθνική διάσταση (αιτιολογική σκέψη 57). Τέλος, ο γεγονός ότι τα θεματικά κανάλια έχουν εθνική γεωγραφική διάσταση επιβεβαιώνεται «στην περίπτωση της Ισπανίας από το ότι η διανομή πραγματοποιείται εντός της εθνικής επικράτειας» (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογική σκέψη 63).

123 Όσον αφορά τη γεωγραφική διάσταση των αγορών των τηλεπικοινωνιών, στην προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται ότι η λιανική παροχή υπηρεσιών προσβάσεως στο Διαδίκτυο στους τελικούς καταναλωτές, είτε ευρείας είτε στενής ζώνης, αντιστοιχεί σε αγορά που έχει ουσιαστικά εθνική διάσταση, για λόγους τόσο τεχνολογικούς (π.χ. λόγω της ανάγκης προσβάσεως στον τοπικό βρόχο και υπάρξεως τοπικών/ δωρεάν αριθμών τηλεφώνου προς το εγγύτερο σημείο παρουσίας ή POP) όσο και νομοθετικούς (λόγω της υπάρξεως διαφορετικών εθνικών κανονιστικών πλαισίων) (αιτιολογική σκέψη 80). Οι αγορές σταθερής τηλεφωνίας και οι λοιπές αγορές τηλεπικοινωνιών έχουν, κατά την Επιτροπή, εθνικό χαρακτήρα για τους ακόλουθους λόγους: «εθνικός χαρακτήρας των υποδομών, αποκλειστικά εθνικές προσφορές υπηρεσιών, προϋποθέσεις χορηγήσεως άδειας λειτουργίας στους φορείς τηλεπικοινωνιών, κατανομή των συχνοτήτων κινητής τηλεφωνίας, τιμολόγια περιαγωγής κ.λπ.» (αιτιολογική σκέψη 82).

124 Προς στήριξη της απόψεώς της ότι οι σχετικές αγορές έχουν ισπανική διάσταση, η Επιτροπή αναφέρεται επίσης, με την προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 17, 63, 80 και 82), στην πρακτική που ακολούθησε με προηγούμενες αποφάσεις της.

125 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι από τα στοιχεία που προσκόμισαν οι προσφεύγουσες αμφοτέρων των υποθέσεων δεν αποδεικνύεται ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως κατά τον ορισμό των επίμαχων γεωγραφικών αγορών.

- 126 Πρώτον, όσον αφορά τον ισχυρισμό των προσφευγουσών ότι τόσο οι μετέχουσες στην πράξη συγκεντρώσεως επιχειρήσεις όσο και οι μητρικές εταιρίες τους έχουν παρουσία σε ολόκληρη την Ευρώπη, αρκεί να τονιστεί ότι το γεγονός ότι μια επιχείρηση αναπτύσσει δραστηριότητες σε διάφορα κράτη μέλη δεν συνεπάγεται αυτόματα ότι οι αγορές εντός των οποίων δρα η επιχείρηση αυτή έχουν διάσταση που βαίνει πέραν των ορίων της επικράτειας των οικείων κρατών μελών. Είναι δηλαδή πιθανό ότι μια επιχείρηση δρα σε πολλές διακεκριμένες αγορές που έχουν εθνική διάσταση.
- 127 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι οι επιχειρήσεις που μετέχουν στις πράξεις συγκεντρώσεως τις οποίες αφορά ο κανονισμός 4064/89 έχουν κατά κανόνα διεθνή διάσταση, δεδομένου ότι με το σύστημα των κατωτάτων ορίων που προβλέπει το άρθρο 1 του κανονισμού 4064/89 απαιτείται να πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις αυτές ορισμένο τουλάχιστον κύκλο εργασιών σε διάφορα κράτη μέλη, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλες οι πράξεις που εμπίπτουν στον εν λόγω κανονισμό, άρα και οι πράξεις των οποίων η εκτίμηση μπορεί να παραπεμφθεί στις εθνικές αρχές δυνάμει του άρθρου 9 του κανονισμού, έχουν «κοινοτική διάσταση».
- 128 Δεύτερον, όσον αφορά τη γεωγραφική διάσταση των αγορών των ραδιοτηλεοπτικών δικαιωμάτων, η οποία ορίστηκε με την απόφαση της Επιτροπής B Sky B/Kirch Pay TV, της 21ης Μαρτίου 2002 (η οποία παρατέθηκε ανωτέρω στη σκέψη 86), επιβάλλεται η διαπίστωση ότι δεν υφίσταται καμία αντίφαση μεταξύ του ορισμού της γεωγραφικής αγοράς στην οποία προέβη η Επιτροπή με την ανωτέρω απόφαση και του ορισμού στον οποίο κατέληξε η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 129 Συγκεκριμένα, με την απόφαση B Sky B/Kirch Pay TV, η Επιτροπή εκθέτει τα εξής (αιτιολογική σκέψη 45): «Όσον αφορά τη γεωγραφική αγορά των αγοραπωλησιών των δικαιωμάτων μεταδόσεως, μολονότι τα δικαιώματα αυτά μπορούν να αγοραστούν οπουδήποτε στον κόσμο και μολονότι ορισμένες επιχειρήσεις αγοράζουν δικαιώματα που ισχύουν για περισσότερες της μιας περιοχές, επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι οι αγοραπωλησίες των δικαιωμάτων πραγματοποιούνται ακόμη σε εθνική κυρίως βάση ή έστω σε γλωσσική. Για παράδειγμα, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα δικαιώματα μεταδόσεως κινηματογραφικών έργων παραχωρούνται συνήθως για τη μετάδοση των έργων σε συγκεκριμένη γλώσσα και σε συγκεκριμένη ζώνη». Η Επιτροπή επομένως στήριξε την απόφασή της αυτή, όπως και την προσβαλλόμενη

απόφαση, στο γεγονός ότι οι αγοραπωλησίες των τηλεοπτικών δικαιωμάτων πραγματοποιούνται κατά κανόνα για τη μετάδοση σε ορισμένη γλώσσα και σε ορισμένη περιοχή, η οποία συμπίπτει συνήθως με ορισμένη εθνική επικράτεια.

- 130 Μολονότι η Επιτροπή αναγνωρίζει, με την αιτιολογική σκέψη 46 της απόφασης B Sky B/Kirch Pay TV, ότι για ορισμένα αθλητικά γεγονότα, όπως είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες, υπάρχει πανευρωπαϊκό ενδιαφέρον από την πλευρά του καταναλωτή, δεν αποφάνθηκε, με την απόφασή της, αν πρόκειται για διακεκριμένη γεωγραφική αγορά. Αντίθετα, τόνισε ότι τα τηλεοπτικά δικαιώματα για τα αθλητικά αυτά γεγονότα, έστω και αν αγοράζονται πάντοτε για το σύνολο του ευρωπαϊκού εδάφους, μεταπωλούνται εντούτοις στη συνέχεια χωριστά για κάθε χώρα.
- 131 Κατά συνέπεια, οι σκέψεις που παρέθεσε η Επιτροπή στην απόφαση B Sky B/Kirch Pay TV δεν αποδεικνύουν ότι η Επιτροπή, δεχόμενη με την προσβαλλόμενη απόφαση ότι η ισπανική αγορά αποτελεί, όσον αφορά τα δικαιώματα αναμεταδόσεως γεγονότων διαφόρου περιεχομένου, διακεκριμένη αγορά, υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως.
- 132 Όσον αφορά, τρίτον, τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας στην υπόθεση T-347/02 ότι η Canal+, εταιρία μετέχουσα στον από κοινού έλεγχο της πλατφόρμας που δημιουργείται από την πράξη συγκεντρώσεως, έχει συμφέροντα στην τηλεοπτική αγορά σε ευρωπαϊκή κλίμακα, πράγμα που σημαίνει ότι η πράξη συγκεντρώσεως μπορεί να ενισχύσει τη θέση της στις διεθνείς αγορές του περιεχομένου των εκπομπών, η επιβεβαιωθείσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση από τη Sogecable διαπίστωση της Επιτροπής ότι τα δικαιώματα αναμεταδόσεως αγοράζονται για μεταδόσεις σε συγκεκριμένη χώρα ή σε συγκεκριμένη γλώσσα δεν αναιρείται ούτε από τον διεθνή χαρακτήρα των δραστηριοτήτων της Canal+ ούτε από την ισχύ της στις αγορές του περιεχομένου των εκπομπών.
- 133 Ούτε το συμπέρασμα της Επιτροπής ως προς την εθνική διάσταση των σχετικών αγορών αναιρείται από τον ισχυρισμό των προσφευγουσών ότι οι τηλεοπτικοί φορείς

ανταγωνίζονται, όσον αφορά ορισμένες αθλητικές εκδηλώσεις, τηλεοπτικούς σταθμούς που δραουν σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Συγκεκριμένα, η παρουσία, εντός ορισμένης αγοράς, φορέων με διεθνείς δραστηριότητες δεν σημαίνει οπωσδήποτε ότι η γεωγραφική διάσταση της εν λόγω αγοράς υπερβαίνει τα εθνικά όρια. Εξάλλου, η Επιτροπή τόνισε, με την αιτιολογική σκέψη 17 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, ότι το γεγονός ότι ορισμένοι τηλεοπτικοί φορείς, όπως ο αθλητικός τηλεοπτικός σταθμός Eurosport, εκπέμπουν σε ευρωπαϊκή κλίμακα δεν αναιρεί το γεγονός ότι η τηλεοπτική εκμετάλλευση πραγματοποιείται κυρίως εντός των εθνικών αγορών, λόγω της διαφοράς μεταξύ των εθνικών διατάξεων, γλωσσικών εμποδίων, πολιτιστικών παραγόντων και όρων ανταγωνισμού που διαφέρουν από το ένα κράτος στο άλλο. Δεν είναι επομένως βάσιμος ο ισχυρισμός των προσφευγουσών ότι η Επιτροπή δεν έλαβε προσηρόντως υπόψη το γεγονός ότι στις ισπανικές αγορές αθλητικών εκδηλώσεων δρα ένας τηλεοπτικός σταθμός που δρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

- 134 Όσον αφορά, τέταρτον, τα επιχειρήματα σχετικά με την περιορισμένη σημασία των γλωσσικών εμποδίων και σχετικά με το γεγονός ότι το περιεχόμενο ορισμένων εκπομπών είναι διαθέσιμο σε διάφορες γλώσσες, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι οι προσφεύγουσες επικαλέστηκαν το γεγονός ότι οι καταναλωτές έχουν συνεχώς και μεγαλύτερες δυνατότητες να επιλέγουν τη γλώσσα που επιθυμούν για τους δίσκους DVD, καθώς και για τη μουσική, τα κινηματογραφικά έργα ή τα αθλητικά προγράμματα που διανέμονται μέσω του Διαδικτύου. Εντούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες δεν προσκόμισαν κανένα αποδεικτικό στοιχείο που να ανασκευάζει τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι η γλώσσα αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την εκτίμηση της γεωγραφικής εκτάσεως των αγορών της συνδρομητικής τηλεοράσεως, της αναμεταδόσεως των ραδιοτηλεοπτικών δικαιωμάτων και των τηλεπικοινωνιών. Επιπλέον, η επίδικη πράξη συγκεντρώσεως δεν αφορά ούτε τις αγορές των κινηματογραφικών έργων σε DVD ούτε τις αγορές της αναμεταδόσεως μουσικών έργων. Όσον αφορά τη διανομή κινηματογραφικών έργων και αθλητικών προγραμμάτων μέσω Διαδικτύου, οι ίδιες οι προσφεύγουσες της υποθέσεως Τ-346/02 υποστήριξαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι πρόκειται για αναδυόμενες αγορές.

- 135 Ομοίως, όσον αφορά τον ισχυρισμό των προσφευγουσών ότι το Διαδίκτυο και το σύστημα κινητής τηλεφωνίας τρίτης γενιάς (UMTS) παρέχουν πρόσβαση σε ορισμένα περιεχόμενα εκπομπών σε καταναλωτές ευρισκόμενους σε άλλες χώρες, εκτός Ισπανίας, επισημαίνεται ότι οι προσφεύγουσες δεν αποδεικνύουν πώς αυτή η δυνατότητα προσβάσεως θα μπορούσε να αναιρεί τον ορισμό των αγορών αφενός

της αγοραπωλησίας περιεχομένου εκπομπών και αφετέρου της συνδρομητικής τηλεοράσεως, στον οποίο προβαίνει η προσβαλλόμενη απόφαση. Συγκεκριμένα, η δυνατότητα προσβάσεως από το εξωτερικό στα αγαθά και στις υπηρεσίες που προσφέρονται εντός της ισπανικής αγοράς δεν σημαίνει ότι η αγορά αυτή παύει να αποτελεί διακεκριμένη αγορά, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση.

136 Πέμπτον, οι προσφεύγουσες της υποθέσεως T-347/02 υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή έπρεπε, κατά την εξέταση του φακέλου της κοινοποίησης της πράξεως συγκεντρώσεως, να αναλύσει επίσης τις «outrput deals» που είχαν συνάψει οι εταιρίες που δρούσαν εντός της αγοράς συνδρομητικής τηλεοράσεως με τις μεγάλες αμερικανικές κινηματογραφικές εταιρίες.

137 Συναφώς, επισημαίνεται ότι από τις αιτιολογικές σκέψεις 27 έως 29 της προσβαλλόμενης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή έλαβε πράγματι υπόψη τις εν λόγω συμβάσεις κατά την εκτίμηση του ανταγωνισμού που επικρατούσε εντός της ισπανικής αγοράς των δικαιωμάτων επί των κινηματογραφικών έργων με τις περισσότερες εισπράξεις σε αίθουσες πρώτης και δεύτερης προβολής.

138 Οι προσφεύγουσες όμως δεν εξηγούν πώς η ενδελεχέστερη εξέταση των λεγόμενων «outrput deals» θα μπορούσε να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι ο γεωγραφικός ορισμός των σχετικών αγορών δεν ήταν ορθός. Η ύπαρξη ανάλογων συμβάσεων σε άλλα κράτη μέλη δεν οδηγεί αυτόματα στη διαπίστωση ότι υφίσταται ευρωπαϊκή αγορά, καθόσον η διαπίστωση αυτή εξαρτάται από την ανάλυση όλων των όρων ανταγωνισμού που επικρατούν στις σχετικές περιοχές. Επομένως, ούτε σε αυτό το σημείο αποδεικνύεται από τα επιχειρήματα των προσφευγουσών ότι η Επιτροπή, διαπιστώνοντας ότι οι αγορές των ραδιοτηλεοπτικών δικαιωμάτων που αφορούσε η συγκέντρωση συνιστούν διακεκριμένες αγορές με ισπανική διάσταση, υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως.

139 Έκτον, οι προσφεύγουσες της υποθέσεως T-346/02 ισχυρίζονται ότι οι αγορές τηλεπικοινωνιών υπερβαίνουν τα εθνικά σύνορα, ότι τα δίκτυα του Internet δεν έχουν εθνικό χαρακτήρα και ότι ένας μεγάλος αριθμός υπηρεσιών, π.χ. η δορυφορική μετάδοση σημάτων, έχουν διασυνοριακό χαρακτήρα.

- 140 Όσον αφορά τις αγορές τηλεπικοινωνιών, στις οποίες περιλαμβάνεται η αγορά προσβάσεως στο Internet, επιβάλλεται πάντως η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες δεν διατυπώνουν κανένα επιχειρημα που να αναιρεί την ορθότητα των διαπιστώσεων που περιέχονται στις αιτιολογικές σκέψεις 80 και 82 της προσβαλλόμενης αποφάσεως (βλ. ανωτέρω σκέψη 123) σχετικά με τη γεωγραφική οριοθέτηση των αγορών των τηλεπικοινωνιών.
- 141 Όσον αφορά τη δορυφορική μετάδοση σημάτων, επιβάλλεται να τονιστεί ότι η αγορά αυτή, όπως ακριβώς και οι αγορές τεχνικών υπηρεσιών και παραγωγής κινηματογραφικών έργων, στις οποίες αναφέρθηκαν οι προσφεύγουσες της υποθέσεως T-346/02 κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν καταλέγονται μεταξύ των αγορών για τις οποίες η Επιτροπή έκρινε ότι αποτελούν αγορές στις οποίες υπάρχει ο κίνδυνος δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης λόγω της πράξεως συγκεντρώσεως.
- 142 Συναφώς, οι προσφεύγουσες διευκρίνισαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να παραπέμψει την επίδικη πράξη συγκεντρώσεως στις εθνικές αρχές χωρίς προηγουμένως να έχει εξετάσει όλες τις αγορές για τις οποίες είχαν υποστηρίξει είτε οι μετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, με την κοινοποίησή τους, είτε οι ισπανικές αρχές, με την αίτηση παραπομπής, ότι επηρεάζονταν από τη συγκέντρωση.
- 143 Όσον αφορά το παραδεκτό της επιχειρηματολογίας αυτής, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ουσιαστικά ότι δεν αποκλείεται ορισμένες άλλες αγορές, οι οποίες προσδιορίστηκαν είτε από τις μετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις είτε από τις ισπανικές αρχές, να έχουν διάσταση που να υπερβαίνει τα εθνικά όρια της Ισπανίας. Η επιχειρηματολογία αυτή όμως πρέπει να θεωρηθεί ως ανάπτυξη του πρώτου λόγου ακυρώσεως, τον οποίο προέβλεπαν οι προσφεύγουσες με το δικόγραφο της προσφυγής τους και σύμφωνα με τον οποίο η Επιτροπή δεν έχει την εξουσία να παραπέμψει στις εθνικές αρχές καμία πράξη συγκεντρώσεως, αν οι σχετικές αγορές επηρεάζουν το ενδοκοινοτικό εμπόριο και αφορούν περισσότερα του ενός κράτη μέλη. Δεδομένου ότι η επιχειρηματολογία αυτή συνδέεται στενά με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως που προβλήθηκε με το δικόγραφο της προσφυγής, πρέπει να θεωρηθεί παραδεκτή.

- 144 Εντούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες δεν μπορούν να στηρίξουν την επιχειρηματολογία τους στο γεγονός ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε ορισμένες αγορές που είχαν προσδιοριστεί με την κοινοποίηση ή με την αίτηση παραπομπής.
- 145 Κατ' αρχάς, επιβάλλεται να τονιστεί ότι η Επιτροπή, κατά την εξέταση των πράξεων συγκεντρώσεως που της κοινοποιούνται, προσδιορίζει τις αγορές τις οποίες αφορά η εν λόγω συγκέντρωση βάσει δικής της αναλύσεως και δεν δεσμεύεται από την εκτίμηση των αγορών αυτών, στην οποία προέβησαν είτε οι μετέχουσες στην πράξη συγκεντρώσεως επιχειρήσεις είτε το κράτος που ζητεί την παραπομπή. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να καταλογιστεί στην Επιτροπή το γεγονός ότι δεν δέχθηκε τα πορίσματα των μετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων ως προς τον προσδιορισμό των επηρεαζόμενων αγορών και ως προς τον προσδιορισμό της γεωγραφικής διαστάσεώς τους.
- 146 Όσον αφορά τη γεωγραφική οροθέτηση των αγορών, στην οποία προέβησαν οι μετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις με την κοινοποίησή τους, επισημαίνεται επιπλέον ότι, ενώ το άρθρο 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 4064/89, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με την παράγραφο 2, στοιχείο α', του ίδιου άρθρου, επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να εξετάζει τις αγορές εντός των οποίων η πράξη συγκεντρώσεως ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης, με συνέπεια τη σημαντική παρεμπόδιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε μια αγορά στο εσωτερικό αυτού του κράτους μέλους που έχει όλα τα χαρακτηριστικά διακεκριμένης αγοράς, από τα μέτρα που λαμβάνει αντίθετα η Επιτροπή σχετικά με την κοινοποίηση πράξεως συγκεντρώσεως που εμπίπτει στον εν λόγω κανονισμό, και συγκεκριμένα στο τμήμα 6 του εντύπου CO, το οποίο αφορά την κοινοποίηση συγκεντρώσεως σύμφωνα με τον κανονισμό 4064/89 και περιλαμβάνεται σε παράρτημα του κανονισμού 447/98, προκύπτει ότι οι μετέχουσες σε πράξη συγκεντρώσεως επιχειρήσεις πρέπει να αναφέρουν με την κοινοποίησή τους όχι μόνον τις «επηρεαζόμενες αγορές» από την πράξη αυτή, στις οποίες περιλαμβάνονται όλες οι αγορές αγαθών εντός των οποίων υπάρχει κάποια αλληλεπικάλυψη των δραστηριοτήτων των συμβαλλομένων επιχειρήσεων, είτε εντός της ίδιας αγοράς αγαθών είτε σε αγορές που βρίσκονται σε προηγούμενο ή επόμενο στάδιο της διαδικασίας παραγωγής σε σχέση με αγορά αγαθών εντός της οποίας δραστηριοποιείται άλλη μετέχουσα επιχείρηση, αλλά και τις «αγορές που συνδέονται με τις επηρεαζόμενες αγορές», εντός των οποίων μία ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις αναπτύσσουν δραστηριότητες και οι οποίες δεν αποτελούν, καθεαυτές, επηρεαζόμενες αγορές, καθώς και, αν δεν υπάρχουν επηρεαζόμενες αγορές, τις «μη επηρεαζόμενες αγορές» στις οποίες θα μπορούσε να έχει επιπτώσεις η κοινοποιούμενη πράξη συγκεντρώσεως.

- 147 Όπως τονίζουν οι παρεμβαίνοντες, το γεγονός και μόνον ότι ορισμένες αγορές προσδιορίζονται από τις μετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις με το έγγραφο κοινοποίησης δεν σημαίνει πάντως ότι πρόκειται οπωσδήποτε για αγορές που επηρεάζονται από την πράξη συγκεντρώσεως. Για παράδειγμα, η Sogecable τόνισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, χωρίς να αντικρουστεί επ' αυτού από τις προσφεύγουσες, ότι οι μετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις δεν δραστηριοποιούνται ούτε στην αγορά των δορυφορικών υπηρεσιών ούτε στην αγορά των υπηρεσιών εκπομπής σημάτων, ενώ η Telefónica, η οποία δραστηριοποιείται εντός της δεύτερης αγοράς και κατέχει μειοψηφία μετοχών εταιρίας που δραστηριοποιείται στην πρώτη αγορά, δεν μετέχει στην πράξη συγκεντρώσεως.
- 148 Όσον αφορά τη γεωγραφική οριοθέτηση των αγορών που προσδιόρισαν οι εθνικές αρχές με την αίτηση παραπομπής, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι εναπόκειται στην Επιτροπή να εξακριβώνει, πριν παραπέμψει την υπόθεση στις εθνικές αρχές, αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 4064/89, και συγκεκριμένα η προϋπόθεση σχετικά με την ύπαρξη διακεκριμένων αγορών. Το Πρωτοδικείο πάντως οφείλει να εξετάζει μόνον τη νομιμότητα της αποφάσεως περί παραπομπής. Κατά συνέπεια, κατά την εξέταση της νομιμότητας της προσβαλλόμενης αποφάσεως δεν έχει καμία σημασία το ζήτημα αν οι ισπανικές αρχές χαρακτήρισαν ορισμένες αγορές, με την αίτηση παραπομπής που υπέβαλαν, ως αγορές που υπερβαίνουν τα όρια του εθνικού ισπανικού πλαισίου.
- 149 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες, στις οποίες δόθηκε, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου, το μη απόρρητο κείμενο της αναθεωρημένης αιτήσεως παραπομπής της 23ης Ιουλίου 2002, δεν στήριξαν στο έγγραφο αυτό κανένα συγκεκριμένο επιχείρημα βάσει του οποίου θα μπορούσε να αμφισβητηθεί η ορθότητα των εκτιμήσεων στις οποίες προέβη η Επιτροπή σχετικά με τις αγορές που επηρεάζονται από τη συγκέντρωση.
- 150 Επιβάλλεται ακόμη η παρατήρηση ότι η Επιτροπή, στην αιτιολογική σκέψη 14 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, δηλώνει ότι διαπίστωσε, κατόπιν της αναλύσεως της αγοράς στην οποία προέβη, τα εξής: «Όσον αφορά ορισμένες από τις αγορές για τις οποίες οι εθνικές αρχές επισήμαναν ότι έπρεπε να εξεταστεί κατά πόσον η συγκέντρωση θα μπορούσε να παρεμποδίσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό λόγω της

δημιουργίας ή της ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης, ο κίνδυνος αυτός μπορεί να αποκλειστεί. Στη συνέχεια, απαριθμούνται οι αγορές εντός των οποίων υπάρχει ο κίνδυνος να δημιουργηθεί ή να ενισχυθεί δεσπόζουσα θέση λόγω της συγκεντρώσεως.» Από αυτό το χωρίο της προσβαλλόμενης αποφάσεως προκύπτει ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε ορισμένες από τις αγορές που είχαν προσδιορίσει οι εθνικές αρχές με την αίτηση παραπομπής εξηγείται από το ότι έκρινε ότι στις αγορές αυτές δεν υπήρχε κίνδυνος δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης λόγω της επίδικης συγκεντρώσεως.

- 151 Πρέπει να τονιστεί πάντως ότι οι προσφεύγουσες δεν προέβαλαν κανένα επιχειρήμα που να αναιρεί την ορθότητα του συμπεράσματος της Επιτροπής ότι δεν υφίστατο κίνδυνος δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης σε άλλες αγορές, πέραν αυτών οι οποίες εξετάστηκαν με την προσβαλλόμενη απόφαση. Οι προσφεύγουσες περιορίζονται απλώς να τονίσουν τον διεθνή χαρακτήρα ορισμένων άλλων αγορών που δεν εξετάστηκαν με την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 152 Κατά συνέπεια, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή έπρεπε να εξετάσει ορισμένες άλλες αγορές, τις οποίες είχαν προσδιορίσει είτε οι μετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις με την κοινοποίηση είτε οι ισπανικές αρχές με την αίτηση παραπομπής.
- 153 Επομένως, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως, όταν διαπίστωσε ότι οι αγορές που επηρεάζονται από τη συγκέντρωση αποτελούν διακεκριμένες αγορές με ισπανική διάσταση.
- 154 Τέλος, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες, κατά την ανάπτυξη όλων των επιχειρημάτων τους στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως, επικρίνουν απλώς τη γεωγραφική οριοθέτηση των σχετικών αγορών, χωρίς να εξηγήσουν ποια είναι η γεωγραφική διάσταση την οποία θα έπρεπε, κατ' αυτές, να δεχθεί η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση.

- 155 Επομένως, καλώς η Επιτροπή θεώρησε ότι οι σχετικές αγορές προϊόντων αποτελούσαν διακεκριμένες αγορές με ισπανική διάσταση.
- 156 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή ορθώς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πληρούνταν η δεύτερη προϋπόθεση του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 4064/89 σχετικά με την παραπομπή της υποθέσεως στις ισπανικές αρχές.
- 157 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε ισχυρισμό περί παραβάσεως τον άρθρον 9 τον κανονισμού 4064/89 και περί παραβιάσεως της αρχής της χρηστής διοικήσεως, καθόσον η Επιτροπή μπορεί κατ' εξαίρεση μόνο να παραπέμπει στις εθνικές αρχές τις πράξεις συγκεντρώσεως, αν οι αγορές τις οποίες αφορά η συγκέντρωση αποτελούν σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 158 Οι προσφεύγουσες αμφοτέρων των υποθέσεων ισχυρίζονται ότι, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η κοινοποιηθείσα πράξη συγκεντρώσεως επηρεάζει μόνον εθνικές αγορές, η Επιτροπή, οσάκις οι διακεκριμένες αγορές τις οποίες αφορά η πράξη συγκεντρώσεως αποτελούν σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς, μπορεί να παραπέμπει την υπόθεση στις εθνικές αρχές κατ' εξαίρεση μόνο. Συγκεκριμένα, εφόσον οι διακεκριμένες αγορές τις οποίες αφορά η πράξη συγκεντρώσεως αποτελούν σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς, η εφαρμογή του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89 περιορίζεται στις περιπτώσεις μόνο στις οποίες τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους ως προς τον ανταγωνισμό δεν μπορούν να προστατευθούν αποτελεσματικά με κανέναν άλλο τρόπο.

- 159 Οι προσφεύγουσες της υποθέσεως T-346/02 παραπέμπουν συναφώς στις επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με τον κανονισμό 4064/89 (*Δελτίο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων — Συμπλήρωμα 2/90*), καθώς και στην πρακτική που ακολουθούσε η Επιτροπή ως προς τις αποφάσεις της. Οι προσφεύγουσες τονίζουν ότι η Επιτροπή διεκπεραίωσε στο παρελθόν 180 υποθέσεις συγκεντρώσεων στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και των ραδιοτηλεοπτικών δραστηριοτήτων. Οι προσφεύγουσες αναφέρονται ειδικότερα στις υποθέσεις MSG Media Service (υπόθεση IV/M.469), B Sky B/Kirch Pay TV (παρατέθηκε ανωτέρω στη σκέψη 86), Bertelsmann/Kirch/Premiere (υπόθεση IV/M.993) και Newscorp/Telepiù (υπόθεση COMP/M.2876), οι οποίες δεν παραπέμφθηκαν στις εθνικές αρχές.
- 160 Οι προσφεύγουσες της υποθέσεως T-347/02 παραπέμπουν στην αιτιολογική σκέψη 27 του κανονισμού 4064/89, στις επεξηγηματικές σημειώσεις του κανονισμού αυτού, στις αιτιολογικές σκέψεις 10 και 11 του κανονισμού 1310/97, καθώς και στην πρακτική της Επιτροπής, η οποία παραπέμπει στις εθνικές αρχές τις υποθέσεις συγκεντρώσεων που επηρεάζουν ολόκληρη την εθνική επικράτεια κράτους μέλους μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις [αποφάσεις της Επιτροπής της 12ης Δεκεμβρίου 1992 (υπόθεση IV/M.180 — Steetley/Tarmac IP/92/104), της 29ης Οκτωβρίου 1993 (υπόθεση IV/M.330 — McCormick/CPC/ Rabobank/Ostmann), της 22ας Μαρτίου 1996 (υπόθεση IV/M.716 — GEHE/Lloyds Chemist IP/96/254), της 24ης Απριλίου 1997 (υπόθεση IV/M.894 — Rheinmetall/British Aerospace/STN Atlas), της 10ης Νοεμβρίου 1997 (υποθέσεις IV/M.1001 — Preussag/Harag-Lloyd και IV/M.1019 — Preussag/TUI), της 19ης Ιουνίου 1998 (υπόθεση IV/M.1153 — Krauss-Maffei/Wegmann) και της 22ας Αυγούστου 2000 (υπόθεση IV/M.2044 — Interbrew/Bass)]. Οι προσφεύγουσες τονίζουν ότι, όσον αφορά την αγορά της συνδρομητικής τηλεοράσεως, η Επιτροπή αρνούνταν στο παρελθόν να δεχθεί τις αιτήσεις των αρμόδιων για τον ανταγωνισμό αρχών να τους παραπεμφθεί η υπόθεση. Συγκεκριμένα, αναφέρονται συναφώς στην απόφαση της Επιτροπής της 27ης Μαΐου 1998 (υπόθεση IV/M.993) Bertelsmann/Kirch/Premiere.
- 161 Οι ίδιες προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι, αφού η πράξη συγκεντρώσεως αφορά εν προκειμένω ολόκληρη την εθνική αγορά και αφού ολόκληρη η επικράτεια του οικείου κράτους μέλους αποτελεί σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς, η Επιτροπή, εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση, ενήργησε αντίθετα προς το πνεύμα του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89 και προς την ίδια την πρακτική που ακολουθούσε ως προς την έκδοση των αποφάσεών της. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή εξέταζε, κατά πάγια πρακτική, τις πράξεις συγκεντρώσεως αφενός των κατεχουσών δεσπόζουσα

θέση επιχειρήσεων προμήθειας προγραμμάτων εκπομπών και αφετέρου των δεσποζουσών επιχειρήσεων στον τομέα των υποδομών και/ή στον τομέα των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών. Η Επιτροπή απαγόρευε μάλιστα κατά σύστημα τις συγκεντρώσεις αυτές που είχαν κοινοτική διάσταση, εφόσον το αποτέλεσμα τους θα ήταν ο αποκλεισμός των ανταγωνιστών από την αγορά, πράγμα που θα μπορούσε να συμβεί εν προκειμένω. Συναφώς, οι προσφεύγουσες αναφέρονται στις υποθέσεις MSG Media Service (IV/M.469, ΕΕ 1994, L 364, σ. 1), Nordic Satellite Distribution (υπόθεση IV/M.490, ΕΕ 1996, L 53, σ. 20), RTL/Verónica/Endemol (υπόθεση IV/M.553, ΕΕ 1996, L 134, σ. 32), και Telefónica/Sogecable/Cablevisión (υπόθεση IV/M.709). Στην τελευταία από τις ανωτέρω υποθέσεις δεν εκδόθηκε καμία απαγορευτική απόφαση. Τα ενδιαφερόμενα μέρη αποφάσισαν να μην προχωρήσουν στη συγκέντρωση και να αποσύρουν την κοινοποίηση, αφού έλαβαν γνώση της προθέσεως της Επιτροπής να εκδώσει απαγορευτική απόφαση.

162 Αν ληφθούν υπόψη οι υποθέσεις που μνημονεύονται στην προηγούμενη σκέψη, η εκ μέρους της Επιτροπής εξέταση της παρούσας πράξεως συγκεντρώσεως ήταν αναγκαία, κατά τις προσφεύγουσες, προκειμένου να εξακολουθήσουν οι ανταγωνιστές να έχουν πρόσβαση στην ισπανική αγορά συνδρομητικής τηλεοράσεως. Η Επιτροπή θα μπορούσε έτσι να παράσχει την εγγύηση ότι οι παρόμοιες συγκεντρώσεις αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο σε όλα τα κράτη μέλη. Επιπλέον, οι προσφεύγουσες υπενθυμίζουν ότι η Επιτροπή προτίθεται να προβεί σε ελευθέρωση του τομέα των τηλεπικοινωνιών. Η Επιτροπή είναι αυτή που μπορεί να αποτρέψει αποτελεσματικότερα τη διακύβευση της επιτεύξεως των σκοπών της κοινοτικής πολιτικής τηλεπικοινωνιών, λόγω των πράξεων συγκεντρώσεως, σε σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς, όπως είναι η Ισπανία.

163 Οι προσφεύγουσες αναφέρονται επίσης στη συγχώνευση των ψηφιακών πλατφορμών συνδρομητικής τηλεοράσεως στην Ιταλία, η οποία κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 16 Φεβρουαρίου 2002 (υπόθεση COMP/M.2876 — Newscorp/Telepiù), της οποίας όμως η εξέταση από την Επιτροπή βρισκόταν, κατά τον χρόνο της εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως, στη φάση της «προκοινοποιήσεως», όπως προκύπτει από τη χρονική σειρά της αριθμήσεως των υποθέσεων συγκεντρώσεως που κοινοποιούνταν στην Επιτροπή. Στην υπόθεση εκείνη επρόκειτο για νέα απόπειρα συγχωνεύσεως των πλατφορμών Telepiù και Stream, κατόπιν ενός πρώτου σχεδίου συγχωνεύσεως που είχαν εξετάσει οι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ιταλικές αρχές [provvedimento de l’Autorità Garante de la Concorrenza e del Mercato, της 13ης Μαΐου 2002 (C5109 — Groupe Canal+/Stream)]. Παρά τη χορήγηση άδειας υπό όρους από τις ιταλικές αυτές αρχές, οι μετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις αποφάσισαν τελικά να μην προχωρήσουν στην πράξη

συγκεντρώσεως. Οι ιταλικές αρχές, παρά την πείρα τους στον οικείο τομέα, δεν υπέβαλαν στην Επιτροπή, κατόπιν της κοινοποιήσεως της πράξεως Newscorp/Telepiù στο κοινοτικό αυτό όργανο, καμία αίτηση παραπομπής. Επομένως, η Επιτροπή όφειλε επίσης να εξετάσει την παρούσα πράξη συγκεντρώσεως και να επωφεληθεί από την παράλληλη ύπαρξη δύο παρόμοιων υποθέσεων για να παγιώσει την πολιτική της στον οικείο τομέα.

164 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση οι προσφεύγουσες, οι οποίες είχαν λάβει γνώση του δημοσιοποιηθέντος κειμένου της αποφάσεως της Επιτροπής, της 2ας Απριλίου 2003, για την έγκριση της συγκεντρώσεως Newscorp/Telepiù, τόνισαν τις διαφορές που υπάρχουν αφενός μεταξύ των όρων που ισχύουν για την πρόσβαση των επιχειρήσεων καλωδιακών τηλεπικοινωνιών στα δικαιώματα αποκλειστικότητας που δημιούργησε η απόφαση των ισπανικών αρχών να εγκρίνουν την πράξη συγκεντρώσεως που τους είχε παραπεμφθεί με την προσβαλλόμενη απόφαση και αφετέρου των ευνοϊκότερων όρων προσβάσεως που είχε επιβάλει η Επιτροπή για την ιταλική αγορά με την απόφαση Newscorp/Telepiù.

165 Οι προσφεύγουσες προσθέτουν ότι το μόνο πρόβλημα που δημιουργούσε η παρούσα πράξη συγκεντρώσεως και το οποίο επικαλέστηκαν οι ισπανικές αρχές προς στήριξη της αιτήσεως παραπομπής οφειλόταν στο γεγονός ότι, αν η Επιτροπή ενέκρινε την πράξη συγκεντρώσεως, θα καθίστατο αναγκαία η τροποποίηση του νόμου στην Ισπανία. Αυτός ο λόγος όμως δεν αρκεί για να αιτιολογήσει την παραπομπή της υποθέσεως.

166 Στη συνέχεια, οι προσφεύγουσες αμφοτέρων των υποθέσεων υπενθυμίζουν ότι η Sogecabel και η Telefónica ελέγχουν, μέσω της επιχειρήσεως AVS, τα δικαιώματα αναμεταδόσεως των αγώνων ποδοσφαίρου της πρώτης και της δεύτερης κατηγορίας του ισπανικού πρωταθλήματος ποδοσφαίρου, καθώς και τα δικαιώματα αναμεταδόσεως άλλων αθλητικών συναντήσεων, όπως είναι το Champions League της UEFA ή το Παγκόσμιο Κύπελλο της FIFA, και άλλων αθλητικών γεγονότων. Για να κάνουν χρήση των δικαιωμάτων αναμεταδόσεως των αθλητικών αυτών συναντήσεων, οι επιχειρήσεις καλωδιακών τηλεπικοινωνιών έπρεπε να υπογράψουν με την Canalsatélite Digital και με την AVS, οι οποίες είχαν την ψιλή κυριότητα και την επικαρπία αντιστοίχως, συμβάσεις για την παραχώρηση τέτοιων δικαιωμάτων. Στις 30 Σεπτεμβρίου 1999 κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή το νέο κείμενο των συμβάσεων αυτών (των λεγόμενων συμβάσεων «AVS II»), με αίτημα την εξαίρεσή τους βάσει

του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ. Δεδομένου ότι η Επιτροπή διεξήγε έρευνα σε υπόθεση που σχετιζόταν στενά με την πράξη συγκεντρώσεως και αφορούσε τις ίδιες επιχειρήσεις, οι προσφεύγουσες φρονούν ότι η Επιτροπή βρισκόταν σε πλεονεκτικότερη θέση απ' ό,τι οι ισπανικές αρχές για να εκτιμήσει το συμβατό της επίδικης πράξεως συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά.

167 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση οι προσφεύγουσες της υποθέσεως Τ-346/02 αναφέρθηκαν επίσης στην εκκρεμή ενώπιον της Επιτροπής εξέταση των λεγόμενων «output deals».

168 Οι προσφεύγουσες της υποθέσεως Τ-347/02 υποστηρίζουν ότι, υπό τις περιστάσεις αυτές, η Επιτροπή, εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση, παραβίασε επίσης την αρχή της χρηστής διοικήσεως. Συναφώς, για να αποδείξουν ότι η Επιτροπή βρισκόταν σε πλεονεκτικότερη θέση για την εξέταση της συγκεντρώσεως, επικαλούνται διάφορα άλλα στοιχεία. Η πράξη συγκεντρώσεως θέτει ορισμένα σημαντικά ζητήματα κοινοτικού ενδιαφέροντος, όπως είναι οι σχέσεις μεταξύ των μέσων μαζικής ενημερώσεως και η εν εξελίξει παγίωση των σχέσεων αυτών. Η Επιτροπή είχε ήδη έλθει σε επαφή με τις μετέχουσες στην πράξη συγκεντρώσεως επιχειρήσεις και τους τρίτους που επηρεάζονταν από τη συγκέντρωση αυτή, πράγμα που σήμαινε ότι είχε περισσότερα στοιχεία για την έρευνά της σχετικά με την πράξη συγκεντρώσεως αυτή. Η Επιτροπή, στην οποία είχαν ήδη υποβληθεί καταγγελίες από άλλες επιχειρήσεις που δρούσαν στη σχετική ισπανική αγορά, γνώριζε από κάθε άποψη τα προβλήματα του τομέα. Γνώριζε επίσης τη συγκέντρωση που αφορούσε τις ιταλικές πλατφόρμες τηλεοράσεως Telepiù και Stream.

169 Αντίθετα, οι ισπανικές αρχές είχαν περιορισμένη πείρα στην ανάλυση των πράξεων συγκεντρώσεως στην αγορά συνδρομητικής τηλεοράσεως και στην αγορά τηλεπικοινωνιών. Επιπλέον, η ισπανική νομοθεσία [άρθρα 14 έως 18 του Ley 16/89 de defensa de la competencia (ισπανικού νόμου 16/89 για την προστασία του ανταγωνισμού)] επιτρέπει στις ισπανικές αρχές να εγκρίνουν πράξη συγκεντρώσεως βασιζόμενες σε κριτήρια ξένα προς το άρθρο 2 του κανονισμού, και συγκεκριμένα σε κριτήρια βιομηχανικής και κοινωνικής πολιτικής. Επομένως, η εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας ενέχει κινδύνους για την ομοιομορφία της πολιτικής που εφαρμόζει μέχρι σήμερα η Επιτροπή στις σχετικές αγορές.

- 170 Οι προσφεύγουσες αμφοτέρων των υποθέσεων υποστήριξαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή έκρινε αναγκαίο να επισημάνει, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της λεγόμενης θεωρίας «rescue-merger» («συγχώνευση προς τον σκοπό εξυγίανσεως») αποδεικνύει ότι η ίδια η Επιτροπή φοβείται ότι η εφαρμογή από τις ισπανικές αρχές της εθνικής τους νομοθεσίας ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά την πολιτική που εφαρμόζει η Επιτροπή ως προς τον ανταγωνισμό.
- 171 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, ζητεί την απόρριψη αυτού του λόγου ακυρώσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 172 Με τον δεύτερο αυτό λόγο ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή, κατά την άσκηση της εξουσίας εκτιμήσεως που έχει στην περίπτωση συνδρομής των δύο προϋποθέσεων του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 4064/89, παρέβη το άρθρο 9 του κανονισμού 4064/89 και παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως.
- 173 Συναφώς, επιβάλλεται να υπενθυμιστεί ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 4064/89, αν οι διακεκριμένες αγορές τις οποίες αφορά η πράξη συγκεντρώσεως αποτελούν σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς, η Επιτροπή δεν είναι υποχρεωμένη να παραπέμψει την εξέταση της συγκεντρώσεως στις αρμόδιες αρχές του οικείου κράτους μέλους. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή μπορεί να επιλέξει είτε να χειριστεί η ίδια την υπόθεση είτε να παραπέμψει την εξέταση της συγκεντρώσεως στις εθνικές αρχές.
- 174 Από το γράμμα του άρθρου 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 4064/89 προκύπτει βέβαια ότι η Επιτροπή διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως κατά την επιλογή αυτή. Αυτή η εξουσία εκτιμήσεως δεν είναι πάντως απεριόριστη.

Συγκεκριμένα, επιβάλλεται να τονιστεί ότι το άρθρο 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', διευκρινίζει ότι η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να χειριστεί η ίδια την υπόθεση «προκειμένου να διατηρήσει ή να αποκαταστήσει έναν αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη σχετική αγορά». Εξάλλου, το άρθρο 9, παράγραφος 8, προβλέπει ότι το οικείο κράτος μέλος «μπορεί να λαμβάνει μόνον τα μέτρα που είναι απολύτως αναγκαία για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά».

- 175 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι, μολονότι το άρθρο 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 4064/89 παρέχει στην Επιτροπή ευρεία εξουσία εκτιμήσεως προκειμένου να αποφασίσει αν θα παραπέμψει την εξέταση μιας πράξεως συγκεντρώσεως στις εθνικές αρχές, η Επιτροπή δεν μπορεί να αποφασίσει να προβεί στην παραπομπή, αν, κατά τον χρόνο της εξετάσεως της αιτήσεως του οικείου κράτους μέλους περί παραπομπής της υποθέσεως, προκύπτει, βάσει ενός συνόλου σαφών και πειστικών ενδείξεων, ότι η παραπομπή αυτή δεν μπορεί να διατηρήσει ή να αποκαταστήσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό εντός των σχετικών αγορών (προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψεις 342 και 343).
- 176 Κατά συνέπεια, ο εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή έλεγχος του ζητήματος αν η Επιτροπή, όταν αποφάσισε να παραπέμψει ή να μην παραπέμψει ορισμένη πράξη συγκεντρώσεως στις εθνικές αρχές, άσκησε ορθώς την εξουσία εκτιμήσεως που έχει συνίσταται σε περιορισμένο έλεγχο, ο οποίος, ενόψει του γράμματος του άρθρου 9, παράγραφοι 3 και 8, του κανονισμού 4064/89, πρέπει να περιορίζεται στην εξακρίβωση του ζητήματος αν η Επιτροπή καλώς έκρινε, και επομένως δεν υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως, ότι η παραπομπή της υποθέσεως στις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό εθνικές αρχές θα καθιστούσε δυνατή τη διατήρηση ή την αποκατάσταση αποτελεσματικού ανταγωνισμού εντός των σχετικών αγορών, με αποτέλεσμα να μην είναι αναγκαίος ο χειρισμός της υποθέσεως από την ίδια την Επιτροπή (προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψη 344).
- 177 Στην προκειμένη περίπτωση πάντως επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το οικείο κράτος μέλος διαθέτει ειδική νομοθεσία για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων και εξειδικευμένα όργανα για την εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής υπό τον έλεγχο των εθνικών δικαστηρίων.

- 178 Όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό εθνικές αρχές διαθέτουν κατά κανόνα τα ίδια τουλάχιστον με την Επιτροπή μέσα για την εξέταση των συγκεντρώσεων που έχουν αποκλειστικά εθνική διάσταση, καθόσον έχουν άμεση γνώση αφενός των σχετικών αγορών, των μετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και των τρίτων και αφετέρου της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας.
- 179 Αφού οι ισπανικές αρχές είχαν προσδιορίσει επακριβώς, με την αίτηση παραπομπής, τα προβλήματα που δημιουργούσε από άποψη ανταγωνισμού η συγκέντρωση εντός των σχετικών αγορών και αφού η Επιτροπή είχε πειστεί ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 4064/89, καλώς έκρινε επομένως, με την απόφαση περί παραπομπής, ότι «οι ισπανικές εθνικές αρχές διαθέτουν επαρκή μέσα και είναι σε θέση να εξετάσουν ενδελεχώς τη σχεδιαζόμενη συγκέντρωση, ενόψει κυρίως του εθνικού χαρακτήρα που έχουν οι αγορές εντός των οποίων η σχεδιαζόμενη συγκέντρωση ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης» (αιτιολογική σκέψη 120).
- 180 Υπό τις συνθήκες αυτές, ευλόγως η Επιτροπή έκρινε ότι οι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ισπανικές αρχές θα θέσπιζαν, με την απόφαση που θα εξέδιδαν κατόπιν της παραπομπής, μέτρα που θα καθιστούσαν δυνατή τη διατήρηση ή την αποκατάσταση αποτελεσματικού ανταγωνισμού εντός των σχετικών αγορών.
- 181 Όσον αφορά τον ισχυρισμό των προσφευγουσών ότι οι ισπανικές αρχές είχαν επικαλεστεί την ανάγκη τροποποίησης της εθνικής νομοθεσίας ως δικαιολογητικό λόγο της παραπομπής, ισχυρισμό που αντέκρουσε το Βασίλειο της Ισπανίας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αρκεί η διαπίστωση ότι στην προσβαλλόμενη απόφαση δεν αναφέρεται καθόλου ο δικαιολογητικός αυτός λόγος.
- 182 Όσον αφορά περαιτέρω το ζήτημα αν η παραπομπή στις εθνικές αρχές των πράξεων συγκεντρώσεως με κοινοτική διάσταση πραγματοποιείται μόνον κατ' εξαίρεση, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι, όπως υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, η παραπομπή αυτή πρέπει κατ' αρχήν, αν ληφθεί υπόψη η βούληση του κοινοτικού νομοθέτη κατά την

έκδοση του κανονισμού 4064/89, να πραγματοποιείται κατ' εξαίρεση μόνο, όταν οι αγορές αναφοράς καλύπτουν σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς. Η βούληση του νομοθέτη προκύπτει, μεταξύ άλλων, από μια κοινή δήλωση του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με το άρθρο 9 του κανονισμού 4064/89 (*Δελτίο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων — Συμπλήρωμα 2/90*):

«Το Συμβούλιο και η Επιτροπή κρίνουν ότι, οσάκις μια χωριστή αγορά αποτελεί σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς, η διαδικασία παραπομπής που προβλέπεται στο άρθρο 9 πρέπει να εφαρμόζεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Γνώμονας θα πρέπει να είναι η αρχή ότι μία συγκέντρωση που δημιουργεί ή ενισχύει ακόμα περισσότερο μια κυρίαρχη θέση σε σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς πρέπει να κηρύσσεται ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή θεωρούν ότι η κατά ταύτα εφαρμογή του άρθρου 9 πρέπει να περιορίζεται μόνο στις περιπτώσεις που τα συμφέροντα ανταγωνισμού του [ενδιαφερόμενου] κράτους μέλους δεν μπορούν να τύχουν ικανοποιητικής προστασίας με άλλο τρόπο.»

- 183 Όπως τόνισε το Πρωτοδικείο, με τις σκέψεις 351 έως 353 της παρατεθείσας ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφασης *Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής*, η δήλωση αυτή εξακολουθεί να έχει σημασία και μετά την τροποποίηση του κανονισμού 4064/89 από τον κανονισμό 1310/97. Οι τροποποιήσεις που επέφερε ο κανονισμός 1310/97 δεν αφορούν ουσιαστικά τις προϋποθέσεις της παραπομπής τις οποίες προβλέπει το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', και οι οποίες έχουν παραμείνει κατ' ουσίαν αμετάβλητες από την έκδοση του κανονισμού 4064/89, αλλά αφορούν τις προϋποθέσεις παραπομπής που προβλέπονται στο άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο β', του οποίου δεν τίθεται ζήτημα εφαρμογής εν προκειμένω. Έτσι, με το Πράσινο Βιβλίο που συντάχθηκε πριν από την έκδοση του κανονισμού 1310/97 [Πράσινο Βιβλίο της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση του κανονισμού περί συγκεντρώσεων, COM(96) 19 τελικό, της 31ης Ιανουαρίου 1996], η Επιτροπή υπενθύμισε τον σκοπό που επιδιώκεται με τη διαδικασία παραπομπής, εκθέτοντας τα εξής (σημείο 94):

«Η Επιτροπή φρονεί ότι, ειδικότερα στην περίπτωση κατά την οποία δεν μειωθούν τα κατώτατα όρια, το άρθρο 9 δεν θα πρέπει να τροποποιηθεί κατά τρόπον ώστε να διαταράσσεται η λεπτή ισορροπία που έχει δημιουργηθεί χάριη στις ισχύουσες δια-

τάξεις που διέπουν την παραπομπή ή να εκμηδενίζονται τα πλεονεκτήματα που παρέχει η αρχή του ενιαίου ελέγχου. Η υπερβολικά συχνή εφαρμογή του άρθρου 9 θα ενείχε τον κίνδυνο μείωσης της ασφάλειας δικαίου που παρέχεται στις επιχειρήσεις και θα έπρεπε οπωσδήποτε να συνδυαστεί με εναρμόνιση των κυριότερων χαρακτηριστικών των εθνικών συστημάτων ελέγχου των συγκεντρώσεων.»

184 Ομοίως, στην αιτιολογική σκέψη 10 του κανονισμού 1310/97 το Συμβούλιο τονίζει ότι «οι κανόνες περί παραπομπής των συγκεντρώσεων [...] προστατεύουν δεόντως τα συμφέροντα των κρατών μελών όσον αφορά τον ανταγωνισμό και λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη ασφαλείας δικαίου και την αρχή του ενιαίου ελέγχου».

185 Εντούτοις, από τις προηγούμενες δηλώσεις προκύπτει ότι η κατ' εξαίρεση πραγματοποίηση παραπομπής έχει σχέση, σε μεγάλο βαθμό, με την αρχή του ενιαίου ελέγχου, επί της οποίας στηρίζεται ο κανονισμός 4064/89 (βλ. συναφώς την προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψη 350) και η οποία δημιουργεί στις επιχειρήσεις τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι οι πράξεις συγκεντρώσεως με κοινοτική διάσταση θα εξετάζονται κατ' αρχήν από μία μόνον αρμόδια για τον ανταγωνισμό δημόσια αρχή.

186 Επιβάλλεται πάντως η διαπίστωση ότι η αρχή αυτή του ενιαίου ελέγχου δεν θίγεται όταν, όπως εν προκειμένω, όλες οι επηρεαζόμενες αγορές έχουν εθνική διάσταση και, κατόπιν της παραπομπής της υποθέσεως στις αρχές ενός κράτους μέλους, η πράξη συγκεντρώσεως εξετάζεται μόνον από τις εθνικές αρχές αυτές βάσει της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού.

187 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν επίσης ότι η Επιτροπή, παραπέμποντας την πράξη συγκεντρώσεως στις ισπανικές αρχές, ενήργησε κατά παράβαση της πρακτικής που ακολουθούσε ως προς τη λήψη των αποφάσεών της. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή απορρίπτει κατά κανόνα τις αιτήσεις των εθνικών αρχών να τους παραπεμφθούν οι υποθέσεις συγκεντρώσεων, ειδικότερα στον τομέα της συνδρομητικής τηλεοράσεως. Οι προσφεύγουσες παραπέμπουν συναφώς στην απόφαση της Επιτροπής της 27ης Μαΐου 1998 (υπόθεση IV/M.993 — Bertelsmann/Kirch/Premiere) και στις λοιπές αποφάσεις που παρατίθενται ανωτέρω στη σκέψη 161.

- 188 Εντούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι δεν έχει καμία σημασία αν η Επιτροπή δεν ακολούθησε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, την προγενέστερη πρακτική της στον οικείο τομέα, εφόσον η προσβαλλόμενη απόφαση κινείται εντός του νομικού πλαισίου που έχει καθοριστεί από το άρθρο 9 του κανονισμού 4064/89, και ειδικότερα από τις παραγράφους του 2, στοιχεία α' και β', και 3, πρώτο εδάφιο (προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψη 357).
- 189 Επιπλέον, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν κατά πόσον η Επιτροπή, εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση, ενήργησε κατά παράβαση των αποφάσεων τις οποίες επικαλούνται οι προσφεύγουσες και οι οποίες αφορούν αφενός ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή αρνήθηκε να παραπέμψει την υπόθεση στις εθνικές αρχές και αφετέρου περιπτώσεις στις οποίες παρέπεμψε εν μέρει ή πλήρως την υπόθεση στις εθνικές αρχές. Το γεγονός δηλαδή και μόνον ότι η Επιτροπή αρνήθηκε στο παρελθόν να παραπέμψει την τάδε ή τη δείνα υπόθεση στις εθνικές αρχές δεν σημαίνει ότι κωλύεται να προβεί σε τέτοια παραπομπή, όταν της κοινοποιείται μεταγενέστερα υπόθεση που αφορά άλλες συνθήκες αγοράς ή ανταγωνισμού.
- 190 Στη συνέχεια, οι προσφεύγουσες επικαλούνται διάφορα στοιχεία, από τα οποία αποδεικνύεται, κατά την άποψή τους, ότι η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να εξετάσει η ίδια την πράξη συγκεντρώσεως της οποίας την παραπομπή είχαν ζητήσει οι ισπανικές αρχές. Συναφώς, αναφέρονται στην πρακτική που ακολουθούσε η Επιτροπή ως προς την έκδοση των αποφάσεών της στον ραδιοτηλεοπτικό τομέα, στους κινδύνους που θα ενείχε για την ομοιομορφία της πολιτικής της Επιτροπής ως προς τις συγκεντρώσεις η έκδοση αποκλίνουσας εθνικής αποφάσεως, καθώς και σε ορισμένα στοιχεία που προσιδιάζουν στην προκειμένη υπόθεση, όπως είναι η παράλληλη εξέταση από την Επιτροπή της υποθέσεως Newscorp/Telepiù, των συμβάσεων AVS II και των «outrput deals» και οι επαφές της Επιτροπής με διάφορες επιχειρήσεις της οικείας αγοράς.
- 191 Συναφώς, επιβάλλεται κατ' αρχάς η παρατήρηση ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή αποφάσισε, σε δεδομένο τομέα, να εξετάσει η ίδια την πράξη συγκεντρώσεως και απαγόρευσε στο παρελθόν ορισμένες πράξεις συγκεντρώσεως δεν προδικάζει σε καμία περίπτωση την παραπομπή και/ή την εξέταση μιας μεταγενέστερης πράξεως συγκεντρώσεως, δεδομένου ότι η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να προβαίνει σε

έξατομικευμένη ανάλυση κάθε κοινοποιούμενης πράξεως συγκεντρώσεως, βάσει των περιστάσεων κάθε υποθέσεως, και δεν δεσμεύεται από προγενέστερες αποφάσεις, οι οποίες αφορούν άλλες επιχειρήσεις, άλλες αγορές αγαθών και υπηρεσιών ή άλλες γεωγραφικές αγορές σε διαφορετικά χρονικά σημεία. Για τους ίδιους λόγους, οι προγενέστερες αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με τις πράξεις συγκεντρώσεως σε δεδομένο τομέα δεν προδικάζουν την απόφαση της Επιτροπής επί των αιτήσεων των εθνικών αρχών περί παραπομπής πράξεων συγκεντρώσεως που πραγματοποιούνται στον ίδιο τομέα.

192 Όσον αφορά το γεγονός ότι η Επιτροπή, με την προσβαλλόμενη απόφαση, παρέπεμψε την εξέταση μιας πράξεως συγκεντρώσεως στις εθνικές αρχές, ενώ είχε αποφασίσει να χειριστεί η ίδια τη συγκέντρωση που είχε πραγματοποιηθεί στον ίδιο τομέα εντός της ιταλικής αγοράς, πράγμα που οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως Newscorp/Telepiù, της 2ας Απριλίου 2003, αρκεί η διαπίστωση ότι εν προκειμένω η παραπομπή της εξετάσεως της συγκεντρώσεως είχε ζητηθεί από τις ισπανικές αρχές, δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 2, του κανονισμού, ενώ στην υπόθεση Newscorp/Telepiù οι ιταλικές αρχές δεν είχαν υποβάλει τέτοια αίτηση.

193 Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι υφίσταται αντίφαση μεταξύ των δεσμεύσεων που δέχθηκε η Επιτροπή με την απόφαση Newscorp/Telepiù και των προϋποθέσεων που επέβαλαν, κατόπιν της παραπομπής, οι ισπανικές αρχές με την απόφαση με την οποία ενέκριναν την επίμαχη εν προκειμένω συγκέντρωση, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι το ζήτημα κατά πόσον η εθνική εγκριτική απόφαση συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο, στο οποίο περιλαμβάνονται οι προγενέστερες αποφάσεις της Επιτροπής, βάνει πέραν του πλαισίου της παρούσας προσφυγής, με την οποία αμφισβητείται η νομιμότητα της αποφάσεως της Επιτροπής περί παραπομπής της υποθέσεως. Στο μέτρο που οι προσφεύγουσες στηρίζουν στην εν λόγω αντίφαση επιχειρήματα με τα οποία επιχειρούν να αποδείξουν την έλλειψη νομιμότητας της προσβαλλόμενης αποφάσεως, αρκεί η διαπίστωση ότι τόσο η απόφαση Newscorp/Telepiù όσο και η απόφαση των ισπανικών αρχών είναι μεταγενέστερες της προσβαλλόμενης αποφάσεως και, επομένως, δεν είναι δυνατό να έχουν επιρρέασει το κύρος της (βλ. συναφώς απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Νοεμβρίου 1983, 96/82 έως 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 και 110/82, IAZ κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3369, σκέψεις 15 και 16, και προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψη 346).

- 194 Όσον αφορά τον ισχυρισμό των προσφευγουσών ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε πλέον να παραπέμψει την υπόθεση στις ισπανικές αρχές, αφού γνώριζε ότι επρόκειτο να της κοινοποιηθεί πράξη συγκεντρώσεως για τον ίδιο τομέα στην Ιταλία, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι κατά τον χρόνο της εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως, δηλαδή στις 14 Αυγούστου 2002, δεν είχε περιέλθει ακόμη στην Επιτροπή η κατά τον κανονισμό 4064/89 κοινοποίηση σχετικά με την εν λόγω ιταλική υπόθεση, αφού η κοινοποίηση αυτή πραγματοποιήθηκε στις 16 Οκτωβρίου 2002.
- 195 Μολονότι η Επιτροπή, όπως ομολόγησε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, γνώριζε κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως το σχέδιο συγκεντρώσεως που αφορούσε τις ιταλικές πλατφόρμες συνδρομητικής τηλεοράσεως, επιβάλλεται εντούτοις η παρατήρηση ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε τότε να προβλέψει αν οι ιταλικές αρχές θα υπέβαλλαν αίτηση παραπομπής σχετικά με την υπόθεση Newscorp/Teleripù. Εν πάση περιπτώσει, το ενδεχόμενο και μόνον ότι, στο εγγύς μέλλον, μπορεί να συναφθεί άλλη συμφωνία περί συγκεντρώσεως σε παρόμοιο έστω τομέα, αλλά σε διαφορετική γεωγραφική αγορά, και ότι η συμφωνία αυτή μπορεί να κοινοποιηθεί στην Επιτροπή δεν επηρεάζει την εξουσία εκτιμήσεως της Επιτροπής, οσάκις η Επιτροπή καλείται να αποφανθεί επί της αιτήσεως που της έχουν υποβάλει οι εθνικές αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού 4064/89, να τους παραπεμφθεί η εξέταση μιας πράξεως συγκεντρώσεως που έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή.
- 196 Δεν είναι βάσιμος ούτε ο ισχυρισμός των προσφευγουσών ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράνομη για τον λόγο ότι η Επιτροπή, παραπέμποντας την υπόθεση στις ισπανικές αρχές, έβλαψε την ομοιομορφία της πολιτικής ανταγωνισμού που εφαρμόζει στις σχετικές αγορές, για τον λόγο κυρίως ότι η ισπανική νομοθεσία επιτρέπει την έγκριση συγκεντρώσεων βάσει κριτηρίων που δεν έχουν σχέση με τα κριτήρια του κανονισμού 4064/89.
- 197 Πράγματι, ο κίνδυνος να λάβουν οι εθνικές αρχές, κατόπιν παραπομπής, απόφαση επί πράξεως συγκεντρώσεως σε ορισμένο τομέα, η οποία δεν θα ανταποκρίνεται πλήρως προς τις λύσεις που έχει επιλέξει η ίδια η Επιτροπή με την πρακτική που ακολουθεί ως προς τις αποφάσεις της, είναι συμφυής προς τον μηχανισμό της παραπομπής, τον οποίο προβλέπει το άρθρο 9 του κανονισμού 4064/89. Όπως

προκύπτει από τα άρθρα 9, παράγραφος 3, 21, παράγραφος 2, και 22, παράγραφος 1, του κανονισμού 4064/89, οι πράξεις συγκεντρώσεως με κοινοτική διάσταση που παραπέμπονται στις εθνικές αρχές αξιολογούνται εντός νομικού πλαισίου που διαφέρει από το νομικό καθεστώς που ισχύει για τις άλλες πράξεις που εμπίπτουν στον εν λόγω κανονισμό, δεδομένου ότι η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να εξετάζει τις συγκεντρώσεις μόνο βάσει του κανονισμού 4064/89, ενώ οι συγκεντρώσεις που παραπέμπονται στις εθνικές αρχές εξετάζονται με βάση την εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού.

198 Επιπλέον, αν αποδειχθεί ότι οι εθνικές αρχές έχουν παραβεί τις υποχρεώσεις που υπέχουν από το άρθρο 10 ΕΚ και από το άρθρο 9, παράγραφοι 6 και 8, του κανονισμού 4064/89 (βλ. ανωτέρω σκέψη 52), η Επιτροπή μπορεί ενδεχομένως να αποφασίσει να ασκήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 226 ΕΚ προσφυγή κατά του οικείου κράτους μέλους. Οι δε ιδιώτες έχουν τη δυνατότητα να προσβάλουν την απόφαση που εκδίδουν οι εθνικές αρχές επί της παραπομπής σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την εθνική νομοθεσία ένδικα μέσα ή βοηθήματα (προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψη 383).

199 Εξάλλου, η εξέταση της υποθέσεως AVS από την Επιτροπή δεν αποδεικνύει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως, όταν αποφάσισε να παραπέμψει στις ισπανικές αρχές την εξέταση της πράξεως συγκεντρώσεως που αφορούσε τη συγχώνευση της Vía Digital με τη Sogecable. Συγκεκριμένα, οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι η εξέταση της υποθέσεως AVS αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 81 ΕΚ στις συμβάσεις AVS II, και ιδίως την άσκηση των δικαιωμάτων αναμεταδόσεως που έχει η εταιρία AVS. Μολονότι η AVS θα ελέγχεται από τη Sogecable μετά την ολοκλήρωση της συγκεντρώσεως, ενώ προηγουμένως ελεγχόταν από κοινού από τις Telefónica/Admira και Sogecable, τούτο δεν σημαίνει ότι η διαρθρωτική αυτή αλλαγή δεν μπορεί να εξεταστεί από άλλη δημόσια αρχή και όχι από αυτήν που εξετάζει, από την άποψη του άρθρου 81 ΕΚ, τη νομιμότητα της εκμεταλλεύσεως των δικαιωμάτων αναμεταδόσεως από την εταιρία AVS. Εξάλλου, το γεγονός ότι, όσον αφορά τον χειρισμό μιας πράξεως συγκεντρώσεως, το άρθρο 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', του κανονισμού 4064/89 προβλέπει τη δυνατότητα μερικής παραπομπής σημαίνει, κατά μείζονα λόγο, ότι μια υπόθεση σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 81 ΕΚ μπορεί να εξετάζεται από άλλη δημόσια αρχή και όχι από αυτήν που εξετάζει μια υπόθεση σχετική με την εφαρμογή του κανονισμού 4064/89, έστω και αν οι υποθέσεις αυτές αφορούν εν μέρει τις ίδιες επιχειρήσεις.

- 200 Για τους ίδιους αυτούς λόγους, το γεγονός ότι ορισμένες «output deals» αποτελούσαν το αντικείμενο έρευνας της Επιτροπής δεν εμπόδιζε το κοινοτικό αυτό όργανο να παραπέμψει στις ισπανικές αρχές μια υπόθεση συγκεντρώσεως που επηρέαζε, μεταξύ άλλων, τις αγορές των δικαιωμάτων αναμεταδόσεως κινηματογραφικών έργων.
- 201 Τέλος, το γεγονός και μόνον ότι η Επιτροπή είχε επαφές με ορισμένες επιχειρήσεις που δρούσαν στις αγορές τις οποίες αφορούσε η πράξη συγκεντρώσεως και ότι ορισμένοι τρίτοι υπέβαλαν καταγγελία στην Επιτροπή δεν σημαίνει ότι το κοινοτικό αυτό όργανο δεν ήταν αρμόδιο να παραπέμψει ορισμένη υπόθεση στις εθνικές αρχές.
- 202 Συγκεκριμένα, έστω και αν η Επιτροπή διαθέτει ορισμένη πείρα στους οικείους τομείς, καθόσον έχει χειριστεί η ίδια πολλές υποθέσεις συγκεντρώσεως και άλλες υποθέσεις ανταγωνισμού που αφορούσαν τις αγορές που επηρεάζονται από την πράξη συγκεντρώσεως και είχε προς τούτο επαφές με τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι οι αποφάσεις της Επιτροπής επί των υποθέσεων αυτών μπορούν πάντοτε να χρησιμοποιηθούν από τις εθνικές αρχές ως βοήθημα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Το γεγονός επομένως ότι η Επιτροπή διαθέτει αυτή την πείρα ουδόλως αποδεικνύει ότι η Επιτροπή, παραπέμποντας την υπόθεση στις ισπανικές αρχές, υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως ή παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως.
- 203 Απ' όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή καλώς θεώρησε ότι η παραπομπή της υποθέσεως στις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό ισπανικές αρχές θα καθιστούσε δυνατή τη διατήρηση ή την αποκατάσταση αποτελεσματικού ανταγωνισμού εντός των σχετικών αγορών και ότι επομένως δεν ήταν αναγκαίο να χειριστεί η ίδια την υπόθεση.
- 204 Κατά συνέπεια, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τέταρτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε ισχυρισμό περί παραβάσεως του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση περιέχει παραπομπή στις ισπανικές αρχές «εν λευκώ»

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 205 Οι προσφεύγουσες της υποθέσεως T-346/02 υπενθυμίζουν ότι το διατακτικό της προσβαλλόμενης αποφάσεως έχει διατυπωθεί κατά τρόπο ώστε η απόφαση να συνεπάγεται την «εν λευκώ» παραπομπή της υποθέσεως στις ισπανικές αρχές, κατά παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89.
- 206 Κατά τις προσφεύγουσες, η Επιτροπή έπρεπε να απαριθμήσει στο άρθρο 1 του διατακτικού της προσβαλλόμενης αποφάσεως τις αγορές που αφορούσε η πράξη συγκεντρώσεως και στις οποίες υφίστατο κίνδυνος δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης λόγω της συγκεντρώσεως, με συνέπεια τη σημαντική παρεμπόδιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού εντός ορισμένης αγοράς στην Ισπανία. Επιπλέον, κατά τις προσφεύγουσες, με το άρθρο 1 της προσβαλλόμενης αποφάσεως έπρεπε επίσης να διαταχθούν οι ισπανικές αρχές να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση του ανταγωνισμού στις αγορές αυτές.
- 207 Οι προσφεύγουσες προσθέτουν ότι εν προκειμένω οι ισπανικές αρχές ενήργησαν ουσιαστικά σαν να τους είχε μεταβιβαστεί η αρμοδιότητα «εν λευκώ». Οι αρχές αυτές χειρίστηκαν δηλαδή την υπόθεση σαν να επρόκειτο για πράξη συγκεντρώσεως που έπρεπε να εξεταστεί εξ αρχής, καθόσον αγνόησαν την προσβαλλόμενη απόφαση και το κοινοτικό κερτημένο στον τομέα του ανταγωνισμού.

- 208 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, ζητεί την απόρριψη αυτού του λόγου ακυρώσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 209 Επισημαίνεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση προβλέπει, στο άρθρο 1 του διατακτικού της, ότι «με την παρούσα απόφαση παραπέμπεται στις αρμόδιες ισπανικές αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού 4064/89 του Συμβουλίου, για τις πράξεις συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, η κοινοποιηθείσα πράξη συγχωνεύσεως της DTS Distribuidora de Televisión Digital, SA (Vía Digital), με τη Sogecable, SA».
- 210 Επομένως, η Επιτροπή περιορίστηκε να παραπέμψει στις αρμόδιες ισπανικές αρχές την πράξη συγκεντρώσεως όπως της είχε κοινοποιηθεί, χωρίς να αναφέρει, στο διατακτικό της προσβαλλόμενης αποφάσεως, τις αγορές στις οποίες έκρινε ότι υπήρχε ο κίνδυνος δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης λόγω της πράξεως συγκεντρώσεως, με συνέπεια τη σημαντική παρεμπόδιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε μια αγορά εντός της Ισπανίας που να έχει όλα τα χαρακτηριστικά διακεκριμένης αγοράς.
- 211 Επιβάλλεται πάντως να υπενθυμιστεί ότι το διατακτικό μιας πράξεως είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την αιτιολογία της, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να ερμηνεύεται, εφόσον τούτο είναι αναγκαίο, με βάση τους λόγους που οδήγησαν στην έκδοσή της (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Μαΐου 1997, C-355/95 P, TWD κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-2549, σκέψη 21, και την απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Ιουνίου 2000, T-204/97 και T-270/97, EPAC κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-2267, σκέψη 39).
- 212 Στις αιτιολογικές σκέψεις όμως που προηγούνται του διατακτικού της προσβαλλόμενης αποφάσεως περιέχονται ο ορισμός καθεμιάς από τις επίμαχες αγορές

αγαθών (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογικές σκέψεις 15, 16, 21 έως 25, 30 έως 38, 56, 62 έως 64 και 71 έως 79), ο προσδιορισμός των γεωγραφικών αγορών αναφοράς (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογικές σκέψεις 17, 26, 39 έως 42, 57, 62 έως 64 και 80 έως 82) και η ανάλυση των αποτελεσμάτων της πράξεως επί του ανταγωνισμού εντός των αγορών αυτών (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογικές σκέψεις 18 έως 20, 27 έως 29, 43 έως 55, 58 έως 61, 65 έως 68 και 83 έως 109). Η προσβαλλόμενη απόφαση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι σε καθεμία από τις προσδιορισθείσες αγορές αγαθών, δηλαδή στην αγορά της συνδρομητικής τηλεόρασης και στις αγορές που βρίσκονται σε προηγούμενο στάδιο εμπορίας (στις αγορές των δικαιωμάτων αναμεταδόσεως κινηματογραφικών έργων, αθλητικών γεγονότων και λοιπού περιεχομένου εκπομπών), καθώς και στις αγορές των τηλεπικοινωνιών, η πράξη συγκεντρώσεως ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης με συνέπεια τη σημαντική παρεμπόδιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού εντός της ισπανικής αγοράς (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογικές σκέψεις 20, 29, 51, 55, 61, 68 και 109).

- 213 Αν ληφθεί υπόψη η νομολογία που παρατίθεται ανωτέρω στη σκέψη 211, η Επιτροπή δεν είχε καμία υποχρέωση να επαναλάβει στο διατακτικό της αποφάσεώς της ποιες ήταν οι αγορές τις οποίες αφορούσε η πράξη συγκεντρώσεως και στις οποίες υπήρχε ο κίνδυνος δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης λόγω της συγκεντρώσεως.
- 214 Εξάλλου, πρέπει να τονιστεί ότι στην παρούσα υπόθεση επρόκειτο για ολική παραπομπή. Δεν πρόκειται επομένως για μερική παραπομπή, στην περίπτωση της οποίας θα ήταν ενδεχομένως αναγκαίο να προσδιοριστούν επακριβώς, με το διατακτικό, οι αγορές των οποίων η ανάλυση θα παραπεμπόταν στις εθνικές αρχές.
- 215 Όσον αφορά τον ισχυρισμό περί μη επιβολής στις ισπανικές αρχές της υποχρεώσεως να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 1 του διατακτικού παραπέμπει στο άρθρο 9 του κανονισμού 4064/89, του οποίου η παράγραφος 8 προβλέπει ότι το οικείο κράτος μέλος μπορεί να λαμβάνει μόνον τα μέτρα που είναι απολύτως ανα-

γκαία για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά. Η κατά λέξη επανάληψη στο διατακτικό της απόφασης μιας υποχρέωσης που προβλέπεται σαφώς από τις νομοθετικές διατάξεις στις οποίες παραπέμπει το διατακτικό αυτό ήταν περιττή.

- 216 Όσον αφορά την εξέταση στην οποία προέβησαν οι ισπανικές αρχές μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, υπενθυμίζεται ότι η νομιμότητα μιας πράξεως πρέπει να κρίνεται κατά τον χρόνο της εκδόσεώς της (βλ., κατ' αναλογία, την απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Οκτωβρίου 2002, C-394/01, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-8245, σκέψη 34, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Η συμπεριφορά των ισπανικών αρχών δεν μπορεί συνεπώς να επηρεάσει τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης απόφασης.
- 217 Τέλος, υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο της εξέτασης των προϋποθέσεων που προβλέπει για την παραπομπή το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 4064/89, η Επιτροπή δεν μπορεί, αν δεν θέλει να καταστήσει κενό περιεχομένου το άρθρο 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού, να εξετάζει το συμβατό της συγκεντρώσεως κατά τρόπο ώστε να δεσμεύει τις οικείες εθνικές αρχές επί της ουσίας, αλλά πρέπει να περιορίζεται να εξακριβώνει, κατόπιν εξέτασης εκ πρώτης όψews, αν, βάσει των στοιχείων που διαθέτει κατά τον χρόνο εκτιμήσεως του βασίμου της αιτήσεως παραπομπής, η συγέντρωση για την οποία έχει υποβληθεί η αίτηση παραπομπής ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης στις σχετικές αγορές (προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψη 377). Εφόσον οι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό εθνικές αρχές τηρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν αφενός από το άρθρο 9, παράγραφοι 6 και 8, του κανονισμού 4064/89 και αφετέρου από το άρθρο 10 ΕΚ, είναι ελεύθερες να αποφαινούνται επί της ουσίας της συγκεντρώσεως που τους παραπέμπεται, προβαίνοντας οι ίδιες σε εξέταση της υποθέσεως κατ' εφαρμογήν της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού (βλ. συναφώς απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, σκέψεις 369 έως 371). Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι αρμόδιες ισπανικές αρχές δεσμεύονται από τις προσωρινές εκτιμήσεις της καταστάσεως του ανταγωνισμού εντός των σχετικών αγορών, στις οποίες προέβη η Επιτροπή με την απόφαση περί παραπομπής και μόνο για τους σκοπούς της παραπομπής αυτής, κατόπιν μιας εκ πρώτης όψews εξέτασεως.

- 218 Κατά συνέπεια, ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει επίσης να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε ισχυρισμό περί παραβάσεως του άρθρου 253 ΕΚ

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 219 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 253 ΕΚ, καθόσον δεν παρέθεσε τους λόγους για τους οποίους δέχθηκε την αίτηση παραπομπής που είχαν υποβάλει οι ισπανικές αρχές.
- 220 Οι προσφεύγουσες της υποθέσεως T-346/02 ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή έπρεπε να παραθέσει στην προσβαλλόμενη απόφαση όχι μόνον τους λόγους για τους οποίους δέχθηκε κατ' εξαίρεση την παραπομπή στην παρούσα υπόθεση, αλλά και τους λόγους για τους οποίους αποφάσισε να μην ακολουθήσει την πάγια πρακτική της ως προς την έκδοση των αποφάσεών της.
- 221 Κατά τις ίδιες αυτές προσφεύγουσες, η Επιτροπή έπρεπε επίσης να απαντήσει στα επιχειρήματα που είχε διατυπώσει η ΟΝΟ κατά τη διοικητική διαδικασία σχετικά με την ευρωπαϊκή διάσταση της πράξεως συγκεντρώσεως και για τη μη ύπαρξη δυνατότητας παραπομπής της εξετάσεως της πράξεως αυτής στις εθνικές αρχές.
- 222 Οι προσφεύγουσες της υποθέσεως T-347/02 ισχυρίζονται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράδοξη. Συγκεκριμένα, η εν λόγω απόφαση περιγράφει λεπτομερώς τα προβλήματα που θα δημιουργούσε από άποψη ανταγωνισμού εντός των σχετικών αγορών η πράξη συγκεντρώσεως, ενώ εκθέτει σε δύο μόνον παραγράφους του αιτιολογικού τους λόγους που οδήγησαν την Επιτροπή να δεχθεί την αίτηση παραπομπής των ισπανικών αρχών.
- 223 Κατά τις εν λόγω προσφεύγουσες, οι δικαιολογητικοί λόγοι της παραπομπής, οι οποίοι παρατίθενται στην προσβαλλόμενη απόφαση, είναι οι εξής: η πράξη συ-

γκεντρώσεως ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης σε ορισμένες αγορές με εθνική διάσταση· η Επιτροπή έχει διακριτική εξουσία για να αποφασίσει αν θα παραπέμψει την υπόθεση και οι ισπανικές αρχές είναι σε θέση να ερευνήσουν σε βάθος την πράξη συγκεντρώσεως. Οι αιτιολογίες αυτές δεν είναι επαρκείς σε μια εξαιρετική περίπτωση, όπως η παρούσα, όπου η πράξη συγκεντρώσεως επηρεάζει σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς. Με την προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή δεν ανέλυσε καν τις διασυνοριακές συνέπειες που θα μπορούσε να έχει η πράξη συγκεντρώσεως. Τέλος, το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει ορισμένη εξουσία εκτιμήσεως δεν σημαίνει ότι δεν υπέχει υποχρέωση αιτιολογήσεως.

- 224 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη, καθόσον αναλύει ενδελεχώς το ζήτημα αν πληρούνται οι προβλεπόμενες από το άρθρο 9 του κανονισμού 4064/89 προϋποθέσεις παραπομπής στις εθνικές αρχές.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 225 Επισημαίνεται ότι η υποχρέωση που υπέχουν τα κοινοτικά όργανα βάσει του άρθρου 253 ΕΚ να αιτιολογούν τις αποφάσεις τους έχει ως σκοπό να δίδει τη δυνατότητα αφενός στον κοινοτικό δικαστή να ασκεί τον έλεγχό του ως προς τη νομιμότητα και αφετέρου στον ενδιαφερόμενο να γνωρίζει τους λόγους για τη λήψη του μέτρου, προκειμένου να είναι σε θέση να υπερασπίζεται τα δικαιώματά του και να εξακριβώνει αν η απόφαση είναι βάσιμη (απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-126/96 και T-127/96, BFM και EFIM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3437, σκέψη 57).
- 226 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 4064/89. Κατά την εξέταση του πρώτου λόγου ακυρώσεως διαπιστώθηκε ήδη ότι, για να επιτρέπεται, βάσει της διατάξεως αυτής, η παραπομπή υποθέσεως περί συγκεντρώσεως, πρέπει να

πληρούνται οι δύο προϋποθέσεις του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχείο α'. Πρώτον, η συγκέντρωση πρέπει να ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης με συνέπεια τη σημαντική παρεμπόδιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε ορισμένη αγορά εντός του οικείου κράτους μέλους. Δεύτερον, η αγορά αυτή πρέπει να έχει όλα τα χαρακτηριστικά διακεκριμένης αγοράς.

227 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, για να τηρείται η υποχρέωση αιτιολογήσεως που προβλέπει το άρθρο 253 ΕΚ, η απόφαση περί παραπομπής που εκδίδεται βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 4064/89 πρέπει να παραθέτει επαρκή και λυσιτελή στοιχεία βάσει των οποίων διαπιστώθηκε η ύπαρξη αφενός του κινδύνου δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης με συνέπεια τη σημαντική παρεμπόδιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε μια αγορά εντός του οικείου κράτους μέλους και αφετέρου μιας διακεκριμένης αγοράς (προ-παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 53 απόφαση Royal Philips Electronics κατά Επι-τροπής, σκέψη 395).

228 Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραθέτει σαφώς τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή φρονεί ότι η επίμαχη πράξη ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης με συνέπεια τη σημαντική παρεμπόδιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού εντός των αγορών των οικείων αγαθών στην Ισπανία. Οι λόγοι αυτοί αφορούν, μεταξύ άλλων, τα μερίδια αγοράς που κατέχουν οι εμπλεκόμενες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις εντός των σχετικών αγορών στην Ισπανία, τις συνέπειες που θα είχε η συγχώνευση της δεσπόζουσας επιχειρήσεως και της δεύτερης μεγαλύτερης επιχειρήσεως στην αγορά της συνδρομητικής τηλεοράσεως, η οποία χαρακτηρίζεται από σημαντικά εμπόδια προσβάσεως, και τα αποκλειστικά δικαιώματα των εμπλεκόμενων στη συγκέντρωση επιχειρήσεων (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογικές σκέψεις 18 έως 20, 27 έως 29, 43 έως 55, 58 έως 61, 65 έως 68 και 83 έως 109).

229 Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση, επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραθέτει σαφώς τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή φρονεί ότι οι σχετικές αγορές στην Ισπανία είναι διακεκριμένες εθνικές αγορές (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογικές σκέψεις 17, 26, 39 έως 42, 57, 62 έως 64 και 80 έως 82).

- 230 Όσον αφορά την άσκηση της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει η Επιτροπή στην περίπτωση κατά την οποία οι διακεκριμένες αγορές αποτελούν σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς, το κοινοτικό αυτό όργανο εξηγεί, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι «η πράξη συγκεντρώσεως ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης μόνον εντός αγορών με εθνική διάσταση στο εσωτερικό του Βασιλείου της Ισπανίας» και ότι «οι ισπανικές εθνικές αρχές διαθέτουν επαρκή μέσα και είναι σε θέση να εξετάσουν ενδελεχώς τη σχεδιαζόμενη συγκέντρωση, ενόψει κυρίως του εθνικού χαρακτήρα που έχουν οι αγορές εντός των οποίων η σχεδιαζόμενη συγκέντρωση ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσης». Η Επιτροπή εκθέτει ότι, αφού εξακρίβωσε τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89, φρονεί, κάνοντας χρήση της διακριτικής εξουσίας που της παρέχει ο κανονισμός 4064/89, «ότι ενδείκνυται να δώσει θετική απάντηση στο αίτημα των ισπανικών αρχών και να τους παραπέμψει την υπόθεση προκειμένου να εφαρμοστεί η εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού» (αιτιολογικές σκέψεις 119 έως 121 της προσβαλλόμενης αποφάσεως).
- 231 Η εξήγηση αυτή είναι επαρκής, δεδομένου ότι προκύπτει ότι η Επιτροπή φρονούσε ότι οι ισπανικές αρχές ήσαν σε θέση να διατηρήσουν ή να αποκαταστήσουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στις σχετικές αγορές (βλ. ανωτέρω σκέψεις 176 και 177).
- 232 Όσον αφορά τα επιχειρήματα που διατύπωσε η ΟΝΟ κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, υπενθυμίζεται ότι, μολονότι η Επιτροπή υποχρεούται να αιτιολογεί τις αποφάσεις της μνημονεύοντας τα πραγματικά και νομικά στοιχεία από τα οποία εξαρτάται η νομική αιτιολόγηση του μέτρου καθώς και τους λόγους που την ώθησαν στη λήψη της αποφάσεώς της, δεν είναι υποχρεωμένη να εξετάζει όλα τα πραγματικά και νομικά ζητήματα που έθεσε κάθε ενδιαφερόμενος κατά τη διοικητική διαδικασία (προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 75 απόφαση Kayserberg κατά Επιτροπής, σκέψη 150). Η Επιτροπή πάντως, χαρακτηρίζοντας τις σχετικές αγορές προϊόντων ως διακεκριμένες αγορές με εθνική διάσταση και παραθέτοντας τους λόγους στους οποίους στηρίζεται ο χαρακτηρισμός αυτός, έλαβε θέση επί του ισχυρισμού της ΟΝΟ ότι η πράξη συγκεντρώσεως έχει ευρωπαϊκή διάσταση.

- 233 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη.
- 234 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι οι προσφυγές πρέπει να απορριφθούν πλήρως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 235 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Αφού οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν, πρέπει όχι μόνο να καταδικαστούν στα δικά τους έξοδα, αλλά και να καταδικαστούν εις ολόκληρον στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν, λόγω των προσφυγών, η Επιτροπή, η Sogecable, η Vía Digital και η Telefónica de Contenidos, σύμφωνα με τα αιτήματα που υπέβαλαν συναφώς οι διάδικοι αυτοί.
- 236 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Κατά συνέπεια, το Βασίλειο της Ισπανίας θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Συνεκδικάζει τις υποθέσεις T-346/02 και T-347/02 προς έκδοση κοινής απόφασης.**
- 2) Απορρίπτει τις προσφυγές.**
- 3) Καταδικάζει τις προσφεύγουσες αφενός στα δικαστικά τους έξοδα και αφετέρου, εις ολόκληρον, στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν λόγω των προσφυγών η Επιτροπή, η Sogecable, SA, η DTS Distribuidora de Televisión Digital, SA (Vía Digital) και η Telefónica de Contenidos, SAU.**
- 4) Το Βασίλειο της Ισπανίας φέρει τα δικαστικά έξοδά του.**

Lenaerts

Azizi

Jaeger

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 30 Σεπτεμβρίου 2003.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

K. Lenaerts